

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

1
ДИНАР

ГОДИНА
XXX
БРОЈ
893
7. II 1969.

ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ

ГАВРИЛО
ПРИНЦИП

На сплаву
очајања

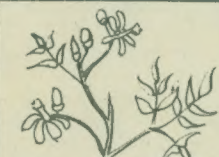
...неусірашиви ШАНТС...

ДЕВОЈЧИЦА ОБАРА ОДРАСЛЕ. — Родитељи мале Кристи желели су да им кћерка одлази на часове гимнастике не би ли научила да се лепо држи. Тамо је Кристи случајно видела како одрасли вежбају чудно па је зажелела да га научи. Шта је научила — видите и сами.

СРЦЕ И ПТИЦА НА ОЧИМА. — Стална промена одлика је моде за младе последњих десетак година. То не важи само за одело већ и за све остале ситнице које употпуњују одећу младих. Ту жељу за сталном променом и све необичнијим облицима користе и произвођачи наочара. И док су прошле године у моди биле старинске наочаре са обичним металним оквиром, овог лета последњи крик биће рамови у облику срца, стилизованих птица и лептирова, ромбова, цвећа...

ПЛОДОМ

ОВОГ ИНАЈЗНОКОГ
ДРВЕТА ХРАНЕ СЕ
ПТИЦЕ, ОВЦЕ И
КОЗЕ.
ЗА ЧОВЕКА ЈЕ,
МЕЂУТИМ,
ВЕОМА
ОТРОВАН.

ЕЛИЗАБЕТА, ВОЗВОТКИЊА ОД КЕНТА

ПРЕКРШИЛА ЈЕ ЗАВЕТ ДА СЕ НИКАД НЕЋЕ ПРЕУДАТИ ПОСЛЕ СМРТИ СВОГ МУЖА (1360) И ЗБОГ ТОГА ЈЕ ОСУЂЕНА ДА ДЕАНОМ ГОДИШЊЕ ПРЕЂЕ ПЕШИЦЕ 60 КИЛОМЕТАРА, ДА СВАКОГ ДАНА ПРОЧИТА 22 ПСАЛМА И ДА ЈЕДАН ДАН У СЕДМИЦИ ЈЕДЕ СУВ ХЛЕБ.

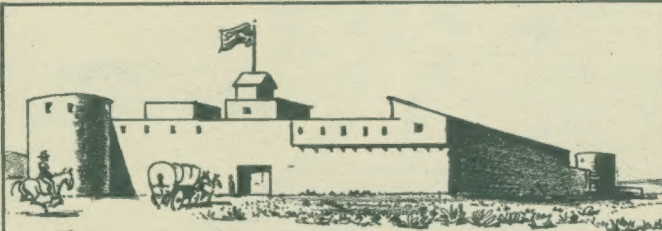
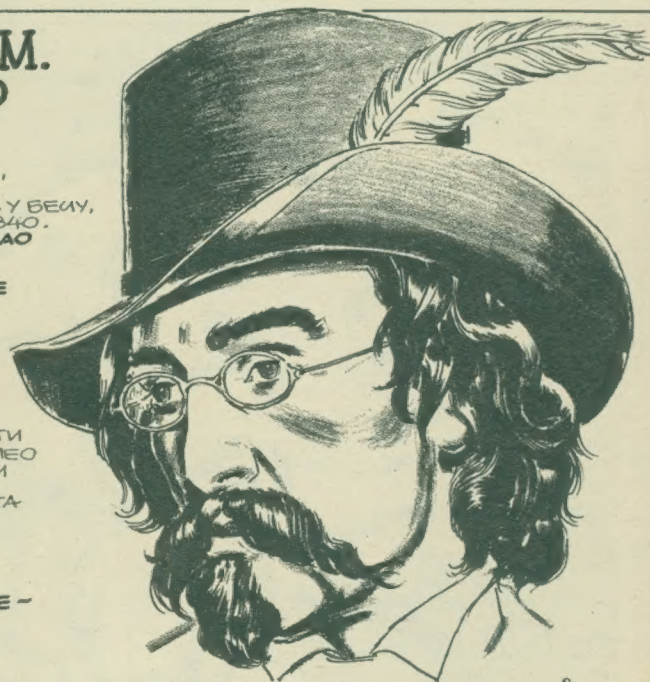
HEBER TIBULARIUS

ВРЕТА ПАРИСТОРИЈСКОГ
РАКА, ИМАО ЈЕ ПИПКЕ
6 ПУТА ДУЖЕ ОД ТЕЛА.

ЈОЗЕФ М. АДГНЕР

(1818-1886)
ЧУВЕНИ БЕЧКИ
СЛИКАР ПОРТРЕТА,
ПОКУШАО ЈЕ
ДА СЕ ОБЕСИ 1836. У БЕЧУ,
А У БУДИМПЕШТИ 1840.
И ОВА ПУТА СПАСАО
ГА ЈЕ НЕКИ
ЛУТАЈУЋИ
КАЛУЂЕР ЧИЈЕ ИМЕ
НИКАД НИЈЕ
САЗНАО.
1848. АДГНЕР ЈЕ
КАО
РЕВОЛУЦИОНАР
ОСУЂЕН
НА
ВЕШАЛА
И ОПЕТ ГА ЈЕ ТАЈ ИСТИ
КАЛУЂЕР СПАСАО - УСПЕО
ЈЕ ДА ЗА ЊЕГА ИЗМОЛИ
МИЛОСТ.
У 66. ГОДИНИ ЖИВОТА
АДГНЕР
СЕ УБИО
ИЗ
РЕВОЛВЕРА
И
САХРАНИО ГА ЈЕ -
ТАЈ
НЕПОЗНАТИ
КАЛУЂЕР!

БЕНТОВА ТВРЂАВА

КОЈУ ЈЕ САГРАДИО ТРГОВАЦ ВИЛИЈАМ БЕНТ
ИЗМЕЂУ ЛАС АНИМАСА И ЛА ХУНТЕ (КАНЗАС)
БИЛА ЈЕ ПОНУЂЕНА АМЕРИКОЈ ВЛАДИ ЗА
16.000 ДОЛАРА, АЛИ ЈЕ ОНА ОДБИЛА ДА ПЛАТИ
ВИШЕ ОД 12.000 МАДА ЈЕ ТО БИЛА НАЈВЕЋА ГРАЂЕ-
ВИНА ЗАПАДНО ОД МИСИСИПИЈА. БЕНТ ЈЕ ТАДА
ОДНЕО САВ НАМЕШТАЈ И РОБУ А УТВРЂЕЊЕ ЈЕ
СПАЛИО ДО ТЕМЕЉА.

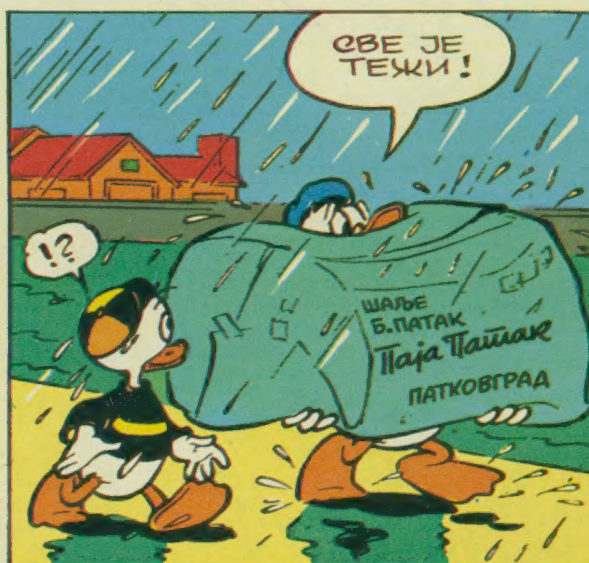
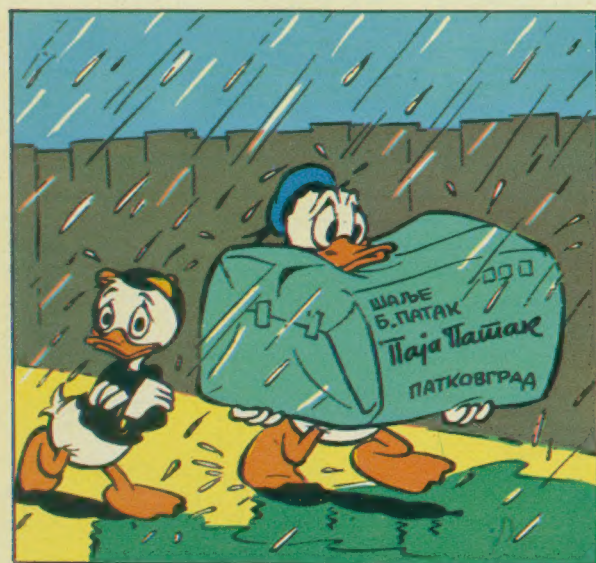
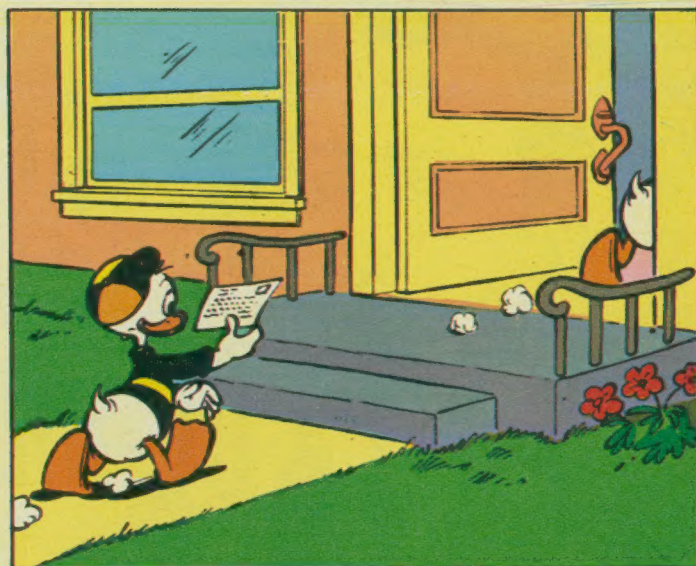
БРЕЗОВ ЖИЖАК

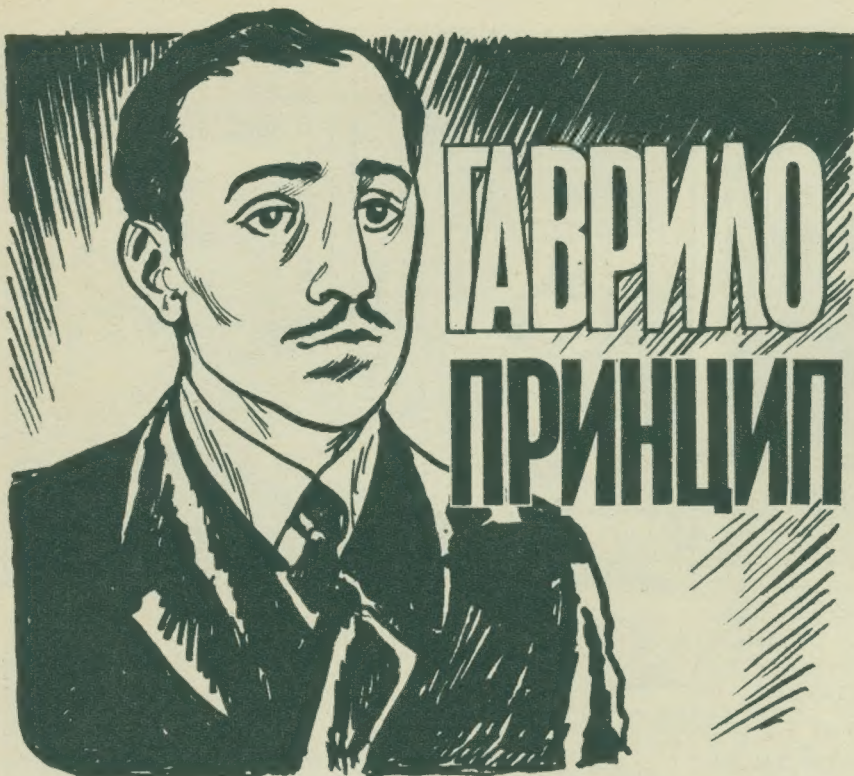
ПОЛАЖЕ
ДАЈЕ У
ФИШЕК
КОЈИ
САВИЈЕ ОД
ЛИСТА
БРЕЗЕ.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

НЕСУБЕНИ ОФИЦИР. Крајем лета године 1907. сељак Перо Принцип из Обљаја, малог места близу Босанског Грахова, повео је свог тринаестогодишњег сина Гаврила у Сарајево. Намеравао је да га упише у кадетску школу јер је у њој све било бесплатно. Дечак би, вероватно, и ступио у завод који је припремао офицере за војску Аустријанаца, окупатора Босне, да његовог старијег брата Јову, коме га је отац оставио, пријатељи нису поколебали. Говорили су му да трговачка школа брже обезбеђује властити хлеб и он их је послушао.

ЗАВЕРА. — Гаврило је горео од жеље да учини нешто за ослобођење поробљених Срба и Хрвата. Када је из новина сазнао да ће јуна 1914. године на велике војне маневре у Босни доћи аустријски престолонаследник надвојвода Франц Фердинанд, заклето непријатељ Јужних Словена, договорио се са Чабриновићем и Грабежом да убију овог тиранина. Ступили су у везу са мајором Војом Танкосићем, чланом тајне организације српских официра „Уједињење или смрт“ и од њега добили револвере и бомбе. Он им је помогао да крајем маја 1914. код Шапца неопажено пређу на аустријску територију.

ПОСЛЕДЊЕ ПРИПРЕМЕ. — Уз помоћ водича-сељака који су потајно радили за Србију, завереници су, путујући највише ноћу, после осам дана стигли у Сарајево. Овде су затекли истомишљенике: Принципов пријатељ Данило Илић, који га је примио у свој стан, већ је био организовао своју групу атентатора. Пошто је пут свечане поворке аустријског престолонаследника био унапред објављен, Илић је направио распоред завереника и поделио им оружје. Сваки је добио и отров да би после атентата могао да изврши самоубиство не одавши остале учеснике.

ПОЧИЊЕ СВЕТСКИ РАТ. — Ускоро је дошло до суђења. Завереници који се нису видели од дана хапшења као деца су се радовали сусрету у судској дворани. Цео свет је са узбуђењем очекивао вести, али није било изненађења. Принцип је изјавио да се не каје због онога што је учинио, поновио је да га нико није наговорио и ни у чему није покушао да олакша свој положај. У међувремену, Аустро-Угарска је окривила Србију за Фердинандову смрт и 28. јула објавила јој рат. Недељу дана касније у рат су ступиле све европске силе. Био је то први светски рат, најкрвавији у дотадашњој историји.

ЛАГАНА СМРТ. — Пошто није имао пуних двадесет година, Принцип није могао да буде погубљен као Данило Илић и још двојица оптужених. Њему Чабриновићу и Грабежу досуђено је по двадесет година тешке тамнице. Упућени су на издржавање казне у Терезинску тврђаву у Чешкој. Децембра 1914. године, у тесним и влажним ћелијама старог затвора, у које није допирао ни зрачак сунца, тројица добрих другова, нечувено храбрих младих људи, лагано су умирали од глади и исцрплености. Прво је подлегао Чабриновић а неколико месеци касније и Грабеж.

ДЕМОНСТРАЦИЈЕ. — Међу будућим трговцима Гаврило је био један од најбољих ђака, али се радије дружио са гимназијалцима који су му дали надимак Гаврош, по јунаку романа Виктора Игоа. Од њих је слушао о подвизима руских револуционара који су 1905. покушали да збаци цара. Да би могао стално да буде са својим пријатељима, Гаврило је после трећег разреда напустио трговачку школу и прешао у гимназију. Када су 1912. године у Сарајеву избиле демонстрације против Аустро-Угарске, он је предњачио у храбрости приликом окршаја са полицијом.

ОДЛАЗАК У СРБИЈУ. — Туђинске власти осветиле су се босанским родољубима: многи су похапшени а непокорни ученици избачени су из школе. Са још неколико другова Гаврило Принцип је прешао у Београд. Радио је најтеже послове да би могао да плаћа стан у страћарама крај Зеленог венца и приватно полаже испите у гимназији. Мржња према Аустријанцима, који су 1908. дотад окупирану Босну и Херцеговину прогласили за део свог царства, све је више расла у овом младићу и његовим пријатељима и земљацима, типографу Недељку Чабриновићу и ученику Трифку Грабежу.

РУКА НИЈЕ ЗАДРХТАЛА. — Освануо је 28. јуни. На кеју крај Миљачке завереници су чекали. Када се појавила колона аутомобила, Чабриновић је бацио бомбу, али је она склизнула са надвојводиних кола не наневши му никакве озледе. Настао је метеж, млади типограф је покушао да се отрује, али безуспешно — прахак није деловао и полиција га је ухватила. Нешто касније престолонаследник је још једном пошао истим путем. Пошто су га други завереници пропустили, дочекао га је Принцип коме рука није била задрхтала. Фрања Фердинанд је био смртно погођен, његова супруга Софија такође.

БЕЗУСПЕШНА МУЧЕЊА. — Завереници су, један за другим, доспевали у затвор а када је Данило Илић, да би избавио недужне, одлучно све да призна, похватани су чак и сељаци — Принципови водичи. Принцип је јуначки подносио мучења, чврсто верујући да није грех убити тиранина. Запањеном истражном судији изјавио је да жали што уместо надвојводине супруге није погодис Погорека, поглавара Босне и Херцеговине. Чврсто је веровао да ће оно што је учинио допринети слому Аустро-Угарске Монархије и уједињењу Југословена.

ВЕРА У СРБИЈУ. — Иако је раније био доброг здравља, Принцип у Терезину из дана у дан све више губи снагу. Тело му је прекривено ранама тако да су му лекари морали да ампутирају десну руку. Док је лежао у болници дошао је аустријски генерал фон Рупрехт говорећи му да треба да се покаје и да је Србија освојена. Полумртви Принцип му је пркосно узвратио: „Знам да Србија није покорена. То никад и неће бити јер треба прво да скршите и последњи српски бајонет. То не можете јер ћете и ви сами наред Беча пред њим положити ту своју глупу сабљетину“.

ИСПУЊЕНА ЖЕЉА. — После само шест дана, 28. априла 1918. године, док су на европским бојиштима Аустрија и њени савезници пружали последњи сада већ безнадежни отпор, угасио се Принципов живот. Његови очајнички хици су уклонили са земље не само једног насилника, него су били и увод у пропаст огромне тамнице народа, Аустро-Угарске царевине. Да је издржао само још неколико месеци, да је у његовом телу било још искре снаге, Гаврило Принцип би видео остварен сан свога живота...

ДУХ ИЗ ПАПУЧА

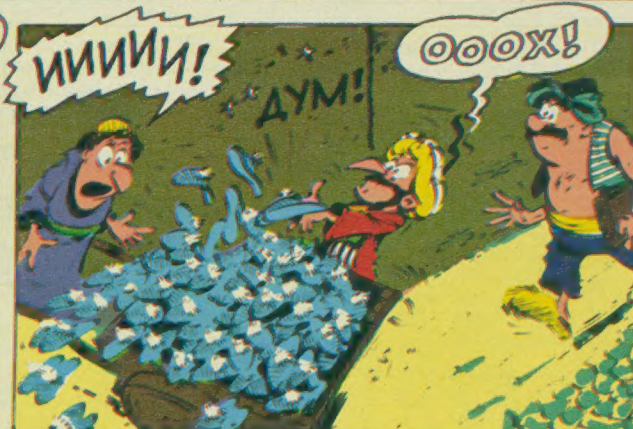

УЉЕЗ У ПЛАНИНИ

Све ове животиње живе у планинским пределима, изузев једне. Које су ове животиње и која је међу њима уљез?

РЕШЕЊЕ:

Животиња под бројем 1 коза-пор; 2) мрмот; 3) муфлон; 4) медвед; 5) лавокоза и 7) орло. Уљез је газела (6).

ШАМАРИ ЗБОГ ШМИНКАЊА

Као десето, најмлађе дете, била сам маза. па су ми за многе грешке гледали „кроз прсте“. Међу браћом и сестрама једино сам се плашила најстаријег брата Деспота, који данас живи у Брезни, јер он није био деспот само по имену, већ се тако и понашао. У време кад сам се ја родила ишао је у Медицинску војну академију и дисциплину из Академије је пренео и на нас децу. Ваљда је тако вежбао командовање и одржавање реда. Када се оженио, били смо срећни. Надала сам се да ће сад мој страх од њега престати. Међутим, баш он ме је једином толико истукао да те батине и сада памтим, иако је од тог времена прошло равно — 38 година!

У то време имала сам шест година и највише на свету привлачило ме је — шминкање. Живела сам у граду где сам могла да видим многе дотеране, наш-

минкане жене и мене је све то привлачило баш као и данашње девојке. Кад бих ја макар малчице личила на њих? — прижељкивала сам у себи.

Баш зато што сам била градско дете веома сам се обрадовала кад сам јула 1931. године са старијом сестром Вајом и братом Адамом отишла на летовање код снахе Смиљке која се удала за мог брата Деспота и тако га мало одвојила од нас. Било је то моје прво путовање, до тада се нисам одвајала од родитеља.

Играла сам се и скакала неуморно по пољима села Риђице код Сомбора желећи да дан повратка не дође. Али није прошло дуго, а ја сам зажелела да се вратим у Београд и да се бацим у загрљај оцу који ме је много волео и није дао ником да ме грди или туче.

Разлог је опет био мој брат. Једнога дана сам остала сама у кући и покуша-

БРАТ СЕ ЗВАО ДЕСПОТ И И НИЈЕ УЗАЛУД НОСИО ТО ИМЕ

ла да имитирам моју снаху која се лепо шминкала. Нашла сам један истрошен кармин и намазала усне што сам боље могла. Затим сам стала крај огледала и дивила се самој себи. У том огледању нисам ни приметила да иза мене стоје моја браћа, снаха и сестра и да ми се смеју. Можда бих се и ја придружила њиховом смеху да ме није шчепао брат Деспот и почео да ме шамара, а затим да ме удара где стигне. Остали нису смели да се мешају, па су те батине потрајале мало дуже.

Онда ме је Деспот пустио и почео да тражи неке стварчице. Нисам смела ни да гледам шта он то скупља и шта смера. Када сам се ја мало смирила од плача, он ме је узео себи и почео да ме шминка...

Прво ме је намазао пудром, па кармином. Онда ми је зацртао обрве и нацрвенео образе који су од шамара ионако били црвени. Затим ми је натако неки стари снахин шешир на гла-

ву и наредио ми да идем око стола као манекен. Док сам се ја обртала око стола, они су се смејали, а ја сам плакала па се она шминка разлила по лицу и ја сам је рукама још више размазала и помешала. Хтела сам да побегнем, али сам се плашила нових батина.

У том тренутку од свих особа на свету највише сам мрзела свог брата јер ме је тукао иако нисам била крива. Свако дете воли да имитира старије и ја нисам налазила ништа лоше у томе.

Решила сам да га тужим оцу. Међутим, када сам боље размислила, одустала сам од тога јер сам знала да ће то опет бити горе за мене.

Помишљала сам да се убијем, да одем у свет. Тако размишљајући нисам ни приметила да су сви отишли и да се ја сама у соби окрећем у круг. Тек тада сам по чела да плачем и за батине и за оно присилно шминкање. Била сам сама и није било никога да ми се смеје.

Затим је дошла моја сестра Ваја која ме је умирила и тешила да ћемо брзо ићи кући. Рекла ми је и да је Деспоту жао што ме је тукао, али се наљутно на брата Адама, па како није хтео њега да бије, јер га је неизмерно волео, морао је да нађе некога да се „издува“ на њему.

На жалост, тај неко сам била ја и те батине никада нећу моћи да заборавим.

Сада и ја имам кћерку која иде у пети разред основне школе. И она је у својој другој и трећој години волела да се маже мојим кармином, али ја је никада нисам због тога тукла, јер знам како сам се осећала кад да сам због тога добила највеће батине у животу. Не сматрам да је шминкање лоша ствар, па чак ни када се дете маже јер оно то види од нас старијих.

Др Персида Драгаш,
гинеколог V дома
здравља Београд

АДВОКАТ ЗА ДЕЦУ

ДОЛЕ БАТИНЕ

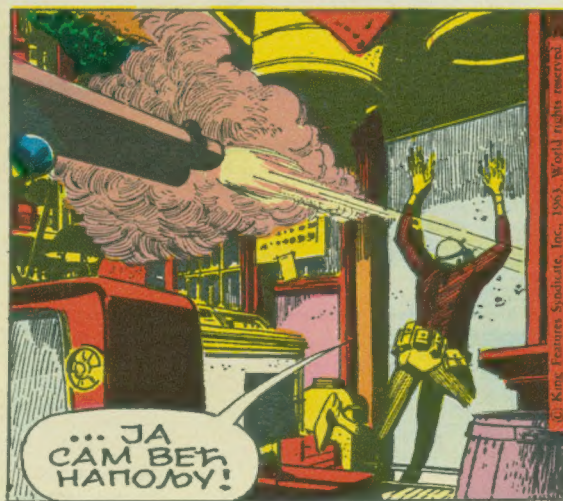

Из поверљивих извора „Политикин забавник“ је сазнао да многа деца добијају батине и да трпе разне друге казне. Дотада се да понекад деца нису праведно кажњена, а још чешће се догађа да одрасли повређују разна децја права. Кад одраслима нешто није право, онда се они савезују са адвокатом да виде могу ли истерати своје право. А деца? Она немају свог адвоката на кога би се радо и она посаветовала да сазнају да ли се с њима праведно поступа.

„Политикин забавник“, који је увек бринуо да деца живе што веселије, позвао је адвоката Правдољуба Добрића (није род познатом карикатуристи Добрићу) и замислио га да постане децји адвокат. Друг Правдољуб радо се одазвао на „Забавников“ позив и рекао је да он одавно жели да заступа децја права. Обећао је да ће у Забавнику отворити адвокатску канцеларију и да ће давати адвокатске савете деци која му буду писала. Тако ће и деца најзад имати свог адвоката.

Децји адвокат очекује питања из области децјег права, разне жалбе, притужбе итд. на адресу ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК, за децјег адвоката, Београд, Македонска 29.

**ДЕЦО! АКО СТЕ У НЕВОЉИ
ПИШИТЕ СВОМ АДВОКАТУ!**

ПОЛИТИКИ
Забавник ¹

МЕРИ ХОПКИН

Неко је рекао да њена глава подсећа на птичју, друге она личи на Офелију. Међутим Мери Хопкин је једноставна млада девојка из Велса која је имала среће да је на једној локалној телевизијској емисији запази чувена манекенка Твиги и препоручи Полу Мак Картнију, једном од чланова ансамбла „Битлси“. Мак Картни је управо тражио младу певачицу или певача који би снимно плочу за „Јабуку“, новоосновану дискографску кућу „Битлса“. Певање младе Велшанке допало се најпре њеним сународницима а затим је песмом „То су били дани“, ако се тако може рећи, готово преконоћ освојила цео свет.

НЕУСПИРАШИВИ ГОЛАВИЦА ШАНТС

НА ШАКУ ИНДИЈАНАЦА ПОСЛАТЕ СУ
ДВЕ ЧЕТЕ ПЕТЕ КОЊИЧКЕ ДИВИЗИЈЕ
ПОД КОМАНДОМ МАЈОРА БРАУНА

Име храброг Шантса, поглавице апачког племена које је живело у централној Аризони, сачувало се до наших дана захваљујући херојском отпору који је он са својим ратницима пружао Американцима у кањону дел Саладо, у области Салт Ривер.

Децембра 1872. године амерички генерал Крук вршио је полицијске рације против Индијанаца и на реду је била Аризона. На Шантса су послате две чете пете коњичке дивизије под командом мајора Брауна. Са белим војницима била је и група Пимас Индијанаца као и једна индијанска извидница коју је предводио мелез Артур Мек Интош. Је дан од његових људи, пребегли Апач по имену Нантоје кога су војници звали Џо, одвео је мајора Брауна до кањона дел Саладо. У кањону је постојала велика пећина и Џо је знао да се у њу склонило једно индијанско племе. Шантс, који је мислио да се белци неће усудити да га гоне по цичи зими и то у кањону који су слабо познавали, био је изненада опкољен.

ПАЛИ СУ КАО ПОКОШЕНИ

У раним поподневним часовима, док је падао густ снег, изненада су запраштале пушке. Шесторица Индијанаца који су испред пећине чували стражу, пали су као покошени. На снегу су

остале велике кржаве мрље. Одмах затим одјекнуо је глас: „Предајте се или ћемо вас све поубијати! Шантс је на изазов одговорио оштрим псовкама и увредама.

Пећина је била усечена у вертикални зид стене а до њеног улаза водила је лако одбранљива стаза. Мајор Браун је, сматрајући да непријатеља не сме да нападне лицем у лице, наредио да се пуца у стене које су се налазиле преко пута улаза како би одбијени меци упадали у саму пећину. Као што се Браун и надао, то је натерало Апаче да изиђу из пећине, али уместо да се предају, они су и сами отворили ватру на бледолике док су им жене, унутра, пуниле пушке и спремале муницију. Американци су претрпели велике губитке и Браун је, у зло доба, наредио да пуцњава престане и преко тумача обратио се Апачима: „Колико ћете још издржати? Неколико часова, можда чак и цео дан, а онда ћете сви умрети. Не убијајте своју децу! Предајте се!“

Завлада је тишина, а затим се из пећине зачула потресна индијанска тужбалица. Била је то апачка песма смрти. Апачи су одлучили да се боре до последњег часа века:

„Оче, рађамо се да би
умирали.
Удаљи страх из наших
срца,
Не зато што се бојимо за
своје животе

Већ за оне који ће после
нас остати.
Оче, рађамо се да би
умирали.“

РАЊЕНИЦИ СУ ЖРТВОВАНИ

Када је тужна песма завршена, испред пећине се појавила група од двадесетак рањеника. Они су жртвовани и задатак им је био да

привуку пажњу бледоликих војника док остали, кришом се пењући уза стене, покушавају да непријатеља нападну с леђа. Али, приметио их је један Пимас Индијанац који се борио на страни белаца и обавестио остале. Развила се жестока битка и Американци су успели да Апаче потисну назад у пећину.

НАЈСТРАШНИЈИ ПОКОЉ АПАЧА

Браун понавља позив за предају, а Индијанци опет одговарају песмом смрти. Тада Браун спушта „падобранце“, људе који се везани ужетом спуштају низа стене и пуцају у непријатеља. Падобранци просто десеткују апачке редове, али не решавају битку у своју корист, јер и сами гину од

метака из пећине. Браун се тада досетио шта треба да уради: наредио је људима да низ стране кањона бацају тешке стене које падају на стазу испред пећине и затварају излаз. Понека сте на улази, котрљајући се, у пећину и рањава и убија људе.

Тако почиње један од најстрашнијих покоља у историји индијанских племена. Али, Апачи настављају да се бране и пуцају. Када је заћутала и последња индијанска пушка, сви Апачи су били мртви или на смрти. Војници су у пећини поубијали све који су још показивали знаке живота.

У то време било је још много Апача у Аризони и Мексику: око двадесет хиљада. Само три године касније остало их је свега седам хиљада. У време када се славни поглавица Нана повукао у Сијера Мадре било их је свега неколико стотина.

Б. Д.

СПЛАВ ОЧАЈАЊА

Стајали смо испред велике мапе раширене на зиду трпезарије француског транспортног брода „Скобрин“. Мој колега легионар Фред Ериксон повукао ме је за руку и показао ми да се налазимо око стотину миља источно од Цејлона, а затим другом руком где се налази Суматра.

Већ 20 дана пловили смо из Орана, у Алжиру, за Сајгон у Индокини, куда смо одлазили као појачање француској Легији странаца у борби против вијетнамског ослободилачког покрета. Знао сам да је Ериксон у праву када је рекао да нам је то последња прилика да побегнемо. Ериксона сам упознао у припремном логору у Орану, знао сам да је Швеђанин, да је раније био морнар и доста путовао. Био је нешто млађи од мене, имао је 23 године.

— Сутра ујутру! — рекао ми је те вечери Ериксон док сам лежао на палуби. — Је дан сат пре зоре. Све сам уредио. Имам пријатеље који ће нам бацити сплав.

Скок с брода

Договорили смо се потанко о свему. Украли смо кошуље и панталоне јер нисмо имали цивилна одела. Два појаса за спасавање, две кутије шибица, два завоја, цепна лампа, по нож и чешаљ, а ја још и огледало — и то је била цела опрема. Одлучили смо се да скочимо са брода кад буде скретао недалеко од Суматре ка Сингапуру. Тада ћемо се на лазити свега неколико миља од Суматре.

У рано јутро, тачно у 3 часа, 23. фебруара 1953. године скочили смо са брода. Неко је бацио сплав за нама. Наједном сам се ужасно уплашио: да се не налазим сувише близу бродских пропелера? Али, идућег тренутка сам успео да изроним. Сплав је био у близини и обојица смо се успели на њега.

На броду је сплав изгледао веома примамљиво, али чим сам се спустио на њега, нога ми је пропала кроз дно увезано конопцима. Вода се стално преливала преко ивица. Наравно, није био прављен за дужа путовања. Наш брод се удаљавао, а ми смо били срећни. Копно се није видело, али нисмо били забринути. Мора да је ту негде. Ериксон је одмах заспао а ја сам прилегао на весла. Најзад сам био спокојан. Ослободио сам се ужасне дисциплине и неподношљиве у самљености коју човек осећа у туђој земљи, међу туђим људима, чинећи оно што ниједно разумно биће никад не би пожелело да уради.

Веслао сам готово читав час када се Ериксон пробудио. Око нас — само вода.

ФИНАЦ ЕНСИО ТИРА ИМАО ЈЕ САМО 25 КИЛОГРАМА КАД ЈЕ СПАСЕН У ИНДИЈСКОМ ОКЕАНУ НАКОН ТРИДЕСЕТ ДВА ДАНА ГЛАДОВАЊА

Љутито ми је рекао да пловимо у погрешном правцу, јер бисмо иначе већ морали да угледамо ако не копно оно бар који брод. И ја сам почео да вичем: лакше је спавати него борити се против струје. Али убрзо смо заједнички завеслали и доста брзо одмицали.

Дан је био без облака. У провидној зеленој води ви-

дели смо ајкуле и мање рибе како пливају око сплава. Што је дан одмицао, врућина је постајала све несноснија. Кожа на лицу ме је пекла, а Ериксонова је била потпуно црвена. Сат пре заласка сунца Ериксон је рекао да је гладан па смо појели по мали сендвич са сардином. Отпили смо и по гутљај вина из термофора, а он

да је Ериксон приметио:

— Не смемо више да пијемо вечерас. Биће нам потребно за сутра.

Једро од кошуље

Тада је први пут признао да можда нећемо стићи бр-

зо до копна. Сутрадан смо попили остатак вина и појели преосталу храну. А врућина је била ужасна. Кожа нам је била изгрижена од соли и сунца, а жеђ неиздржљива. Небо јасно и чисто, нигде ни знака да ће ускоро пасти киша. То поподне почео је да дува ветрић с истока и Ериксон је направио једро од своје кошуље, јер нисмо више могли да весламо. Сматрао сам да је глупо после два дана пловидбе ка истоку, кренути на запад, али је Ериксон тврдио да туда пролазе многи бродови. Ветар нас је носио и ми смо сада пуном брзином пловили ка Цејлону! Можда!

Тог, трећег дана глад је била неподношљива, а четвртог је и она уминула. Остала је само жеђ. Имали смо још цигарета, али не и шибице.

Предвече четвртог дана у мрежи смо један индонезански брод. Почели смо да машемо кошуљама, а он да је Ериксон спазио други брод. Био је француски, па смо брзо легли на сплав, јер је све било боље него да нас зраче као бегунце у легију.

Ајкуле нападају

Касније, када је месец већ изишао, са зебњом сам посматрао Ериксона који је седео и непрекидно палио непостојећу шибицу и приносио је правој цигарети у устима. Сутрадан ујутру стомак ме је боловао од глади. Покушавао сам да не мислим на храну, али ништа није вредело. Разговарали смо колико ћемо још овако издржати? Ериксон је рачунао на још три до четири дана, а ја ни на толико. Око подне се један рачић попео на сплав. Појели смо га, а затим ухватили још два. Мало касније ми је Ериксон скренуо пажњу на наше пратице — уместо једне велике и пет малих ајкула, стигла су четири велика крвољачна морска пса. Изненада је једна ајкула снажно ударила сплав; ударац ме је оборио, а Ериксон се у последњем тренутку спасао, ухвативши се за конопац. По чели смо бесно да ударамо велима и успели да их растерамо. Убили смо шест малих риба.

ПОСЛЕДЊОМ СНАГОМ БРАНИО САМ МРТВО ЕРИКСОНОВО ТЕЛО ОД НАСРТАЈА ДРСКИХ МОРСКИХ НЕМАНИ.

НАЈЗАД — КИША! ПОСЛЕ ТРИ ДАНА БИЛЕ СУ ТО ПРВЕ КАПИ ВОДЕ.

Спасоносна киша

Борба нас је потпуно изнурила. Дуго смо лежали и опорављали се. Када сам по вратио мало снаге, очистио сам две рибе, исекао их на режњеве и пола пружио Ериксону. Укус им је био ни какав. Да смо имали воде, можда бисмо и могли да их поједемо. Овако, сваки залогај нам је застајао у грлу. Три или четири сата пре зоре пробудиле су нас крупне кишне капи. Покушао сам да ухватим воду у капу, али је Ериксон имао више успеха с термофором од гуме који му је служио као боца за вино. Напунио га је допо

смо имали снаге. Сањао сам о води и киши и, у том полусну, сетно се пластичне кесе. Њу треба напунити кишицом. Када сам се пробудио, два сата пре изласка сунца, киша је падала. Седе ли смо са кесом и термофором међу коленима док нам се киша сливала низ кошуље. То су биле прве капи воде после три дана и нисмо хтели ниједну да изгубимо. Накупили смо литар воде, у толили жеђ. Међутим, већ у сумрак следећег дана нисмо имали више ни капи резерве. Жеђ нас је морала јаче него икада.

Ериксон је умирао

Тринаести дан нам ништа није донео. Мало сам спавао, а још мање веслао. Ериксон је спавао цео дан. Није било ничега што би нас држало будне: ни бродова, ни кише. Следећег дана видели смо два брода. У близини. Али, оба су прошла и нису нас видели. Били смо очајни. Боље би било да их нисмо ни угледали.

Те ноћи био сам несрећнији него икада. Желео сам да разговарам са Ериксоном, али он је лежао и ћутао: умирао је. И сутрадан је лежао на сунцу, преко тела му се преливала вода и ја нисам знао да ли спава или је у бунилу. Шеснаестог дана осетио сам да и ја потпуно губим снагу. На целом телу сам имао дубоке ране од слане воде и врелог сунца. Читаве ноћи Ериксон је спавао на леђима. Мада му до тога више није било стало, подметнуо сам му под главу појас за спасавање. У једном тренутку је нешто промрмљао, молио ме је да га одведем у болницу. Обећао сам да ћу учинити све што могу. Око подне следећег дана почела је да пада киша. Скочно сам, повукао Ериксона за руку, али се он није померио — био је мртав.

Све до поподнева двадесетог дана није ми пало на ум да уклоним Ериксново тело. Нападали су га рачићи и рибе, а ја сам их герао. Ујутру двадесет и другог дана леш је био потпуно црн. Трудио сам се да не

гледам, а нисам имао снаге да га пребацим преко ивице. Овако ипак нисам био сам.

Потпуно сам

Ајкуле нису напуштале сплав. Нису више мирно чекале свој залогај већ су га нападале. Знао сам да ће ме оставити на миру ако се догмну Ериксона. Почео сам да га котрљам, али је то био мукотрпан посао. Напредовао сам сантиметар по сантиметар... Најзад, успео сам...

Била је то прва ноћ коју сам провео сам. Чак и после смрти Ериксон је био ту, правно ми је друштво. Сутрадан десна рука ме је тако болела да нисам могао више да је покренем.

Двадесет и трећег марта 1953. мог тридесет и првог дана на сплав, био сам на ивици смрти. Бол у руци је престао или ја више нисам знао шта ме боли. У једном тренутку свести угледао сам читаву поворку ајкула како прати сплав. Тридесет и први дан је прешао у тридесет и други, а ја не знам ни када је почео ни када се завршио. Та ноћ је била обасјана месечином. Исте такве ноћи смо побегли. Гледао сам у звезде и покушавао да се оријентишем, али што сам их више гледао, то су више играле пред мојим очима. Заспао сам. Неки звук ме је пробудио... Бродске машине! Наједном, схватио сам шта то значи. Почео сам да се крећем, што већ данима нисам чинио. Да само имам батерију! Покушао сам да вичем. Узалудно. Видео сам неке људе на палуби. Гледали су у мене или далеко на пучину, то нисам знао.

А онда, рефлектор је осветлио море. Па ипак, брод је одлазио. Седео сам, не усуђујући се да се надам. После дугог времена светла су се приближила. Знао сам да ме траже. И, наједном — нашли су ме. Сад ће ми бацити уже. Умало да заборавим пластичну кесу и боцу у којој је још било воде. Везао сам уже око струка, а за њега кесу и боцу. Следећег тренутка нашао сам се у води до појаса. Они на палуби су видели да се вода беласа од стомака ајкула, али ја на то нисам мислио. У последњем тренутку уже ме је подигло у ваздух и неке снажне руке ухватиле су ме за рамена. Ставили су ме на кревет, додали ми воду.

Касније су ми рекли да ме је спасао белгијски брод у 3,20 ујутру 27. марта скоро у минут тачно 32. дана после Ериксновог и мог бекства са брода „Скобрин“.

Енсо Тира

НАГРАДНО ЦРТАЊЕ БРКОВА

Политички забавник одавно је запазио да многи читаоци на фотографијама личности које се објављују у књигама и часописима радо цртају бркове. Била би штета да ваш таленат за цртање бркова не буде открит. Зато вам Забавник сад пружа изузетну прилику:

НАЦРТАЈТЕ БРКОВЕ БРАНКУ ЋОПИЋУ

1. Изрежите и залепите на дописницу фотографију Бранка Ћопића. Напишите своју адресу.
2. Обележите свлаш оловком облик бркова на пишчевој фотографији. Затим сивом темпером, псмоћу четкице, испуните скицу бркова.
3. Пошаљите одмах дописницу с фотографијом ПОЛИТИКИНОМ ЗАБАВНИКУ, Београд, Македонска 29.
4. Стручни жири одабраће три рада с брковима који би писцу најбоље стајали и доделити

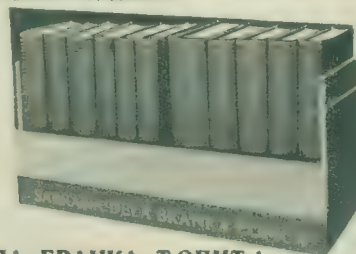
3

НАГРАДЕ

1. САБРАНА ДЕЛА БРАНКА ЋОПИЋА С ПИШЧЕВОМ ПОСВЕТОМ (вредност 30.000 старих динара)

2. ТРАНЗИСТОР „БЕЛСОН“

3. ТРАНЗИСТОР „БЕЛСОН“

(ИМЕ И ПРЕЗИМЕ)

(АДРЕСА)

— ИЗРЕЖИ И ЗАЛЕПИ НА ДОПИСНИЦУ —

МОРНАРУ С БЕЛГИЈСКОГ БРОДА НИЈЕ БИЛО ТЕШКО ДА МЕ ПОНЕСЕ. ИМАО САМ ЈЕДВА 25 КИЛОГРАМА.

да кишицом, попили смо је, мирисала је на гуму, али је била дивна.

Следеће ноћи угледали смо три брода. Најближи је био свега пола миље далеко. Цепном лампом Ериксон је давао једини Морзев знак који је знао — СОС! Угледали смо сигнал с брода, били сигурни да смо спасени, а онда је брод наставио да се удаљава.

Осмог дана нисмо ставили ништа у уста. Понекад бисмо сисали цигарете, али од тога су нам уста постајала још сувља. Храна нам више није била важна, само вода. И тог поподнева падала је киша, али не на нас. Веслали смо према њој, али сплав је стајао у месту. Више ни-

ИГРЕ ЗА ЗИМСКЕ ВЕЧЕРИ

НА СЛОВО,
НА СЛОВО П!

ПАРКЕТ,
ПОКРИВАЧ,
ПОСТЕЛА,
ПРОЗОР...

НА СЛОВО, НА СЛОВО...

Када вам у ове хладне зимске вечери дођу другови, можете да им предложите занимљиву друштвену игру. Довољни су вам комадићи папира, оловке, књига или новине. Отворите књигу и врхом оловке, не гледајући, погодите неко слово. Сваки играч сада на свом листу хартије треба да напише имена свих лица и предмета који се налазе у соби а почињу словом које сте изабрали и рекли им га. Наравно, свих оних којих може да се сети у одређеном, одговарајућем времену. Што је време краће, игра је живља. Када истекне одређено време, свако редом чита шта је написао.

Ако два или више учесника игре напишу исту реч, та реч се не рачуна и треба је прецртати. По један поен бележи се само за речи које су написане само код једног играча. На пример: изабрано је, рецимо, слово П. Играчи пишу: пепељара, прозор, панталоне, Петар (ако се неко од присутних тако зове), папир, перо, плоча (уколико се налази у соби), пепео, полица. Ако је реч пепељара написало више играча, та реч се прецртава и не доноси ниједан поен. Али, уколико се реч полица налази само на једној цедуљици, онај ко ју је написао бележи себи један поен. Игра се понавља са другим словима а победник је онај играч који први освоји десет поена. У игри, разуме се, могу да учествују и одрасли. Покушајте и видећете да ова игра није баш тако лака, да је занимљива и траје прилично дуго.

ЧАРОБНИ БРОЈ

Ово је игра за две особе. Потребна је коцка и два дугмета. Један играч креће с поља на коме је Мики, а други с поља на коме се налази Баја Патак.

Пре почетка игре сваки играч баца коцку пет пута и записује добијене бројеве. Затим се бројеви сабирају и играчи треба, паким ударом прста као кад се играју кликери, да померају своје дугме све док не постигну број чији су збир добијели.

Ако, на пример, играч има збир 15, може да га добије гађајући дугме том поља 2, 5 и 8 или 6, 1 и 8. Победник је онај ко први постигне свој збир. Ко га пребаци, аутоматски губи игру.

рука
му
није
задрхала

САРАЈЕВО, 28. ЈУНА 1914.

Убиство...

● совјетски стручњаци припремају географску мапу Антарктика. У овом новом атласу биће око 300 детаљно разрађених мапа.

● однедавно у америчком националном парку Јелоустону посетиоци могу да проведу по неколико дана у брвинама усред густе шуме око ко-

их се слободно шетају гризли медведи, муфлони и остале ретке дивље животиње. Иначе, овај парк је један од најстаријих те врсте, отворен је 1872. године.

● совјетски археолози открили су недавно у једној пећини на обали реке Печоре, у

близини села Бизговаја, остатке људског насеља из времена неандерталског човека.

● у формуларима које треба да испуни сваки туриста пред пут у Никарагву, Венецуелу или Колумбију постоји и оваква питање: „Намераваате ли

да силом срушите власт у земљи?“. Догодило се да су неки из шале одговорили са „да“ и — улазну визу нису добили.

● совјетски научник др Јуриј Зајцев тврди да је морска пена активна биолошка материја и да потпомаже развој

биљака и морских животиња као и да може да допринесе расту биљака на земљи.

● једна од најстаријих земаља на свету, Перу од 1962. године заузима прво место у свету по количини уловљених риба рачунајући по глави становника. Потомци вештих морепловаца Инка улове 10 милиона тона рибе годишње.

ЛАЖНА ПРОВАЛА

Савако од нас је у машти пожелео да буде неустрашив истраживач дунгле, или освајач космичких даљина или, пак, мудри полицијски инспектор који утерује страх у кости разним лоповима, објацима, и другим криминалцима.

За оно прво потребна су далека и опасна путовања, друго је још теже постићи јер се ракета још не може купити у радњи, али зато се ово треће може бар делимично доживети без икаквих тешкоћа, у својој кући. У томе ће вам помоћи наша нова рубрика, односно њен јунак Рик Хоше, репортер и детектив који ће вам повремено испричати један свој узбудљив доживљај и поставити вам задатак: да пронађете кривца.

Сео сам у редакцији кад ме је позвао телефоном мој пријатељ, инспектор Бурдон.

— Рик, учините ми услугу и скокните до мене у Префектуру!

Кад сам дошао комесар је држао међу зубима своју неизбежну лулу, али му се на лицу није огледало уобичајено добро расположење.

— Комесаре, ви сте љути. Шта се догодило?

— Не, Рик, нисам љут... Бесан сам... Замислите, извршена је дрска крађа и ја чак знам ко је кривац... Али, морао бих да га пустим због недостатка доказа... Зар то није да човек искочи из сопствене коже. Погледајте! — и комесар ме одведе до врата која су водела у његов радни кабинет.

Угледао сам снажног човека, грубог лица. У његовом погледу било је нечег подругљивог и самоувереног.

Бурдон затвори врата.

— Ето, видели сте га. Зове се Примо Фаверо. Власник је мењачнице новца. Проневерио је новац који су му поверили његови клијенти, али је то тако вешто извео да не могу ништа да му урадим. Наиме, он тврди да је синоћ, враћајући се с пута на коме је провео 15 дана, ушао у своју канцеларију и затекао лопова који је управо обијао касу. Одмах је, како каже, скочио на лопова и настала је гужва. Лопов је био јачи, онесвестио га је ударцем и побеглао са свим новцем који је узео из касе.

— Је ли то све?

— Да. Ја сам убеђен да је Фаверо све то измислио и да је новац

негде сакрио. Али, немам доказа. Он има на челу једну озледу коју је вероватно сам себи нанео. Његову канцеларију смо нашли тако испретурану као да се у њој заиста одиграла страховита туча. Ево, ово је снимак који смо синоћ тамо направили. Видите: столице су преврнуте, мастило се разлило по столу, лампа је разбијена, а посуда с водом пала је с радијатора и поплавила под.

— И ви верујете да он лаже?

— Да сигуран сам у то.

— Ако дозволите, ја бих га мало испитао.

Упитао сам Фавера:

— Да ли још неко има кључ од ваше канцеларије?

— Не, само ја! — одговори Фаверо.

— Да ли сте сигурни да за 15 дана, док сте ви били на путу нико није улазио у вашу канцеларију.

— Сигуран сам.

— Издали сте се, Фаверо. Комесару, сад га можете ухапсити.

Читаоци, бацајте нам рукавицу. Погодите шта је то што је одало кривца?

Решење на 26 страни

Песма недеље

МОЈ ДЕДА

Мој деда је у рату био
свој народ је храбро бранио
лежао је и рану преболио
и опет се храбро и јуначки борио
да би нашу Републику створио.

Ана Шаги, Нови Сад
Висарионова 5

Да кажемо одмах — на задатку тему „Мој деда“ најлепшу песму написала је Ана Шаги, из Новог Сада, мада је конкуренција била као ретко кад јака — stigло је укупно 118 песама. Изгледа да је деда драго биће свој деци овога света, па је заиста и било добрих песама. За идући пут тема је „ДОЛЕ БАТИНЕ!“ Молимо вас да нам своје песме пишете на дописници и да немају више од осам стихова. Молимо вас и да напишете своје пуно име и презиме и адресу.

moda

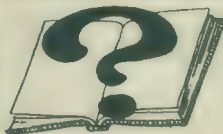
ЧЕШЉАЊЕ ЈЕДНОМ МЕСЕЧНО. — Француски краљ Луј XVI и његови дворани одушевљавају се, средином XVIII века, већ заборављеном античком модом старог Рима. Захваљујући ископавању Херкуланума и Помпеје, римских градова које је затрпала ерупција Везува 79. године наше ере, богате европске госпе позајмљују неке модне детаље из ове давно прохујале епохе и комбинују их с лепршавошћу рококоа. Краљица Марија-Антоанета води главну реч, а помаже јој прва чувена кројачица у историји, Роза Бертин. Хаљина за бал допире до чланака а преко ње носи се још једна, краћа, јако набрана на боковима (први цртеж слева). Даме и даље носе стезнике од којих им застаје дах, али кринолина је на-

пуштена. Свакодневна одећа је практичнија, благих набора, у струку стегнута појасом (четврти слева). Крајем века, пошто се део тела на коме се седи све више истиче разним уметцима — турнирима — и груди добијају раскошне мере помоћу марама (други слева) и других уметака, познатих под именом варалнице (последњи слева). Женска фризура толико је висока и гломазна да је просто невероватно како су нежни вратови могли да издрже толики терет. Од косе се праве скупе и компликоване конструкције и због тога се богате даме чешљају само једном недељно а сиромашније и једанпут у месец дана. Господа носе дугачке фракове, тесне панталоне, високе шешире и кравате до саме браде (трећи и пети слева).

ДЕНИС ШАМПИОН

ЗНАТЕ ЛИ

Обележите право значење речи. Ако имате свих пет погодака, дајте себи оцену — одлично са похвалом. За четири поготка оцена је — одлично, за три — врло добро, за два — добро и за један — довољно.

1. КАТАКОМБЕ

1. Старо подземно гробље, 2. Провалија, 3. Подруми испод тврђаве.

2. ЛОВ

1. Део ципеле, 2. Ударац у тенису, 3. Кост лобање.

3. ИДОЛ

1. Јавна похвала, 2. Средњовековна кула, 3. Божанство.

4. ГЕЛЕР

1. Квар, 2. Комад распреле гранате, 3. Врста пушке.

5. ЗВЕЗДАРНИЦА

1. Индуска свештеница која чита судбину из звезда, 2. Група звезда најближих Земљи, 3. Зграда из које се посматрају небеска тела.

ОДГОВОРИ:

1. Старохришћанско подземно гробље у облику звезде.
2. Зграда из које се посматрају небеска тела.
3. Команда распреле гранате.
4. Кост лобање.
5. Родни обожавајући верујући у његово чудотворно.
6. Линија неког божанства који су припитивали.
7. Премоћ противника који је изгубио.
8. Ударац у тенису када се лопта пребаца високо.
9. Знатније је у Риму.
10. Дугачких ходница са пробојима у зиду. Најпознатије је у Риму.
11. Старохришћанско подземно гробље у облику звезде.

МИРИС СТРАХА

КАД НА МАСОВНИМ СКУПОВИМА НАСТАНЕ ВРИСКА, КРИВ ЈЕ ФЕРОМОН

Кад се упалила светлост, пет гладних пацова подигло је своје шиљате њушке и почело да њушка ваздух. Онда су пригиснули тастер за храну и њихова чинија напунила се заслаћеном водом.

За време следећег опита, изгледа да животињама ваздух није био сасвим чист.

Неодлучно су стајали поред тастера помоћу кога су могли да обезбеде себи неки сладак гутљај, а онда су се уплашено повукли у један угао свога кавеза.

Овим експериментом, како сматрају амерички научници Џон Валента и Мерилин Ригби, доказано је да постоји — мирис страха!

Хемичар Валента и психолог Ригби убацивали су пацовима у кавез различит ваздух. У првом опиту, то је био ваздух из кавеза у којем су други пацови безбрижно грицкали храну. Међу

тим, приликом другог опита ваздух је потицао из кавеза у коме су пацови, после слабог удара електрошока, осећали болове и били уплашени.

Како се тај њихов страх пренео на околину, па чак и на пацове у другом кавезу? Само ширењем мириса тела, закључили су научници. Очигледно је да, као алармни сигнал, животиње у опасности употребљавају мирис — такозвани феромон — који њихови рођаци могу да осете и у најмањој количини.

СПОРТСКИ КАЛЕИДОСКОП

Алпиниста без премца

Аустријски алпиниста Паул Пројс (1886—1913) успео се 1200 пута на

најнеприступачније планинске врхове. У најопасније планинарске подухвате најчешће се упуштао без пратње, сасвим сам, што иначе планинари избегавају. Поред тога, што такође није обичај међу алпинистима, Пројс се чак ни при успињању уз окомите литице није служио клиновима и конопцима. Та његова смелост му се осветила: у 27. година погинуо је приликом успињања на један врх у Салцбуршким Алпима.

И шути опасни

Годинама су тореадори захтевали да се биковима намењеним жоридима рогови скрате за неколико сантиметара. Разлог није био само тај што су се они бојати оштрих рогова већ што бик, коме су већ као одраслом рогови скраћени, теже оцењује раздаљину. Али и поред тога је један бик на жориди одржан 1947. године у Линаресу усмртно чувеног тореадора Манолета.

Голф на улици

Хокеј на прави важи за један од најстаријих спортова: играли су га од најстаријих времена и у небројеним варијантама. У 15. веку у Енглеској је био толико раширен да је играч чак и на улицама.

ХЕМИЈСКИ СИГНАЛ

Тек за последњих десет година зоолози, биохемичари и психолози су открили у којој се мери животиње међусобно споразумевају мирисом. Овим специјалним средством, феромоном, који је нека врста хемијског сигнала, оне могу да пренесе опомене и упозорења, а по свој прилици и много сложеније поруке.

У поређењу са човеком, чуло мириса животиња је просто чудесно.

Код већине инсеката, парови се налазе помоћу мириса. Мужјак једне врсте лептира у стању је да осети мирис женке на удаљености од више километара. Неколико молекула тог позивног мириса довољно је као сигнал.

У тренутку када су поврешене, поједине рибе испуштају нарочиту течност која осталим рибама служи као порука да их опасност вреба. Ако нека риба-грабљивица улови неку жртву из јата малих риба, одмах ће се читаво јато распршити.

Још су бројније и разноврсније мирисне поруке инсеката који живе у заједници. Амерички зоолог Ед-

вард Вилсон успео је да дешифрује више „речи“ из веома богатог мирисног језика мравца.

Један мрав-радник нашао је мртвог лептира и оставио мирисан траг на тлу. То је за његове колеге био знак да дођу и одвуку плен.

Ако неко на отвореном пољу нападне мравца, он испушта мирисни аларм који нагони друге мравце у бекство. У самом мравињаку, овај исти мирисни сигнал се употребљава ако неки „странац“ продре унутра, што код свих мравца који се нађу у близини изазива борбено расположење.

Мртви мрави испуштају специјални феромон. Мирис мртвог мравца нагони живе да леш одвуку на гробље инсеката.

СТРАШАН ПОГЛЕД СНЕЖНОГ ЛЕОПАРДА КОЈИ ЖИВИ
У ЦЕНТРАЛНОЈ АЗИЈИ.

РЕЧНИ ТРАГ ГЛИСТЕ

Многи поступци животиња који су досад описивани као инстинктивни у ствари су одговор на мирисна обавештења.

Запажања о сигнализацији страха прикупио је и психолог Роберт Реслер са универзитета у Милвокију. Он није посматрао пацове, већ кишне глисте и утврдио да се и оне споразумевају мирисом.

Слузави траг који кишна глиста стално оставља за собом служи јој — бар тако се досад мислило — да лакше клизи по тлу, а и као лек који јој омогућава да се бар извесно време осећа без бедном у некој рупи. Међутим, ако тај траг оставља глиста која је претходно по врећена друге кишне глисте не га избежавати.

Дакле, уплашена глиста у свом слузавом трагу оставља и — опомену. Он истовремено служи и као подсетник, да би се лоша искуства могла избећи. А пошто овакви мирисни трагови тешко могу да се сперу водом, то се и после више месеци глисте сналазе у том лавиринту.

Дејство феромона на једну групу сисара описала је

и истраживачка група Цексонове лабораторије у америчкој држави Мејн. Женке мишева налазиле су се два метра далеко од кавеза са зрелим мужјацима, и очигледно, биле су под утицајем њиховог мириса, јер су биле спремније на парење него женке које нису биле изложене мирису мужјака.

МАСОВНА ХИСТЕРИЈА

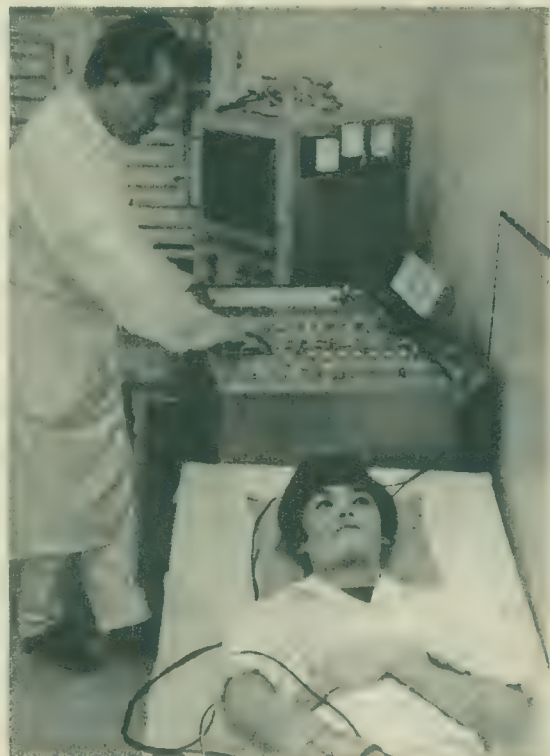
Енглеска научница Хилда Брус открила је чак мишији мирис који обезбеђује јединство породице. Када би женку миша која очекује младунче затворила у кавез са непознатим мужјаком, у четири од пет случајева заметак у њеној утроби би угинуо. Да мирис погрешног партнера може да изазове прекид трудноће, показали су и други опити.

Када би се носећим женама уклонили из носа нерви којима осећају мирисе, нормално су доносиле младунце на свет.

Чак и човек, који је мање осетљив на мирисе, подлеже диктатури феромона. По мишљењу др Винера из Њујоршког Медицинског колеџа, тиме се могу објаснити појаве масовне хистерије, када се група људи понаша као чопор животиња. Тако се и може објаснити зашто људи, често и против сопственог разума, на масовним приредбама и скуповима падају у неконтролисано одушевљење.

НАЈСКУПЉА ВИОЛИНА

Овај службеник лондонске продајне галерије Софеби држи у рукама оригиналну Страдиваријусову виолину. Галерији је драгоцен инструмент продао један лондонски трговац љубитељ старина за 66 милиона старих динара. Виолина је некад припадала италијанском виолинисту и композитору Ђованију Вијотију (1753—1824). Инструмент је изванредно добро очуван.

РОБОТ — ДОКТОР

У једној од великих болница у Бечу инсталиран је недавно електронски уређај који за свега један секунд региструје и даје суд о дванаест функција вегетативног нервног система. Робот-лекар не само што поставља дијагнозу већ и одређује потребну терапију.

ВЕСЕЛОГ
архивара

МЕСТО ПОД СУНЦЕМ

Када је једном недавно преминули амерички књижевник Џон Штајнбек био у Паризу, неки новинар га је замолио да му укратко каже какав друштвени положај заузимају пиоци у Америци:

— У нашој земљи друштвени положај нас књижевника неупоредиво је нижи од положаја филмских глумаца. Али да не бих био неправедан морам вам рећи да нас ипак нешто више цене од дресираних циркусских фока.

Прави војник

Маршал Монтгомери за радио је објављивањем своје биографије читаво богатство. Черчил је, чувши за то, приметио:

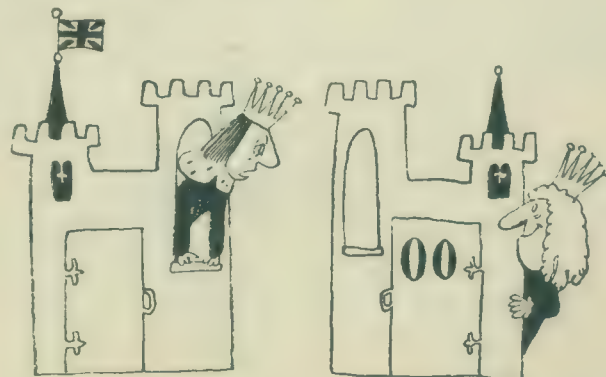
— Монтгомери се понаша као прави енглески војник. Продаје свој живот што скупље може.

Грађевински губобој

Почетком 18. века, у време када су француски и енглески ратници на бојним пољима обасипали једни друге кишом танади, њихови ратоборни краљеви Џорџ I и Луј XIV ратова-

ли су на — грађевинском пољу.

И поред сталних ратова у то време се у околини и Париза и Лондона много зидало. Луј XIV подигао је себи нов, раскошан дворца Тиљерије а по наређењу Џорџа I градила се и нова лондонска лудница Бедлам. Није тешко замислити бес Луја XIV када је до знао да су лондонски немари, повинујући се наређењу свог краља, подигли зграду за лудницу која је личила на Тиљерије као две капи воде. Размисливши мало Луј XIV је наредио да се поред новог дворца сазида зграда за клозете која би била верна копија двора Сент Џејмс, резиденције енглеских краљева.

ОСТРВО С БЛАГОМ

ТЕКСТ: А. РЕЗМОНА
ЦРТА: М. РЕМАК

Први човек који је опи-
сао Нијагарине водо-
паде био је францу-
ски калуђер, отац Енепин.
1678. године: „...када сам
пришао водопадима — пи-
сао је он — и погледао доле
у језиви амбис, ухватила ме
је паника, почело је да ми
се врти у глави“.

Од тог давног дана хиља-
де и хиљаде посетилаца ви-
дело је Нијагару, осетило
исти страх и дивљење.

ТО ЈЕ ПРАВО САМОУБИСТВО!

Али једнога дана 1860. го-
дине нико од 300.000 људи
окупљених на обалама Нија-
гаре није гледао страшне
водопаде. Све очи биле су
упрте у конопац разпет из
међу обала реке, на двадесетак
метара изнад запену-
шане стихије.

Конопац је био дебео 7 и
по сантиметара а од њега
је, на сваких шест метара,
висило по једно добро затег-
нуто потпорно уже, причвр-
ћено за обалу. На самој
средици реке конопац се, ву-
чен сопственом тежином,
спуштао петнаестак метара
према води и опасно њихао
на ветру. На том месту ни-
је било могуће затегнути га.

Преко тог конопаца дугач-
ког 335 метара, француски
акробата Блонден спремао
се да пређе Нијагару. Он је
то већ изводио, али сада је
хтео да на раменима прене-
се и једног човека.

— Неће успети! Неће мо-
ћи! То је право самоуби-
ство!

— Ма какво самоубиство!
Блонден је јунак!

— Сигурни сте? Хоћете
ли да се опкладимо?

— Гледајте! Гледајте до-
ле! Ено га!

Предвиђања, опкладе, све
је замрло. Чуо се само пре-
тећи хук водопада.

НА РАМЕНИМА АКРОБАТЕ

На малој платформи по-
ред конопаца појавио се Блон-
ден, атлетски грађен, висок,
јаких плећа.

Око Блондена били су ње-
гови помоћници, организато-
ри, новинари. Мало по стра-
ни стајао је младић, за гла-
ву нижи од Блондена, у цр-
ном фраку и цилиндру Био
је то Хари Колкорд, човек
који је пристао да га славни
акробата пренесе преко Ни-
јагаре.

У мртвој тишини помоћ-
ници су везали око Блонде-
нових рамена и струка јак
кожни појас са две узен-
гије.

— Да ли си спреман, Ха-
ри? — упитао је Блонден
младића.

— Да, господине...

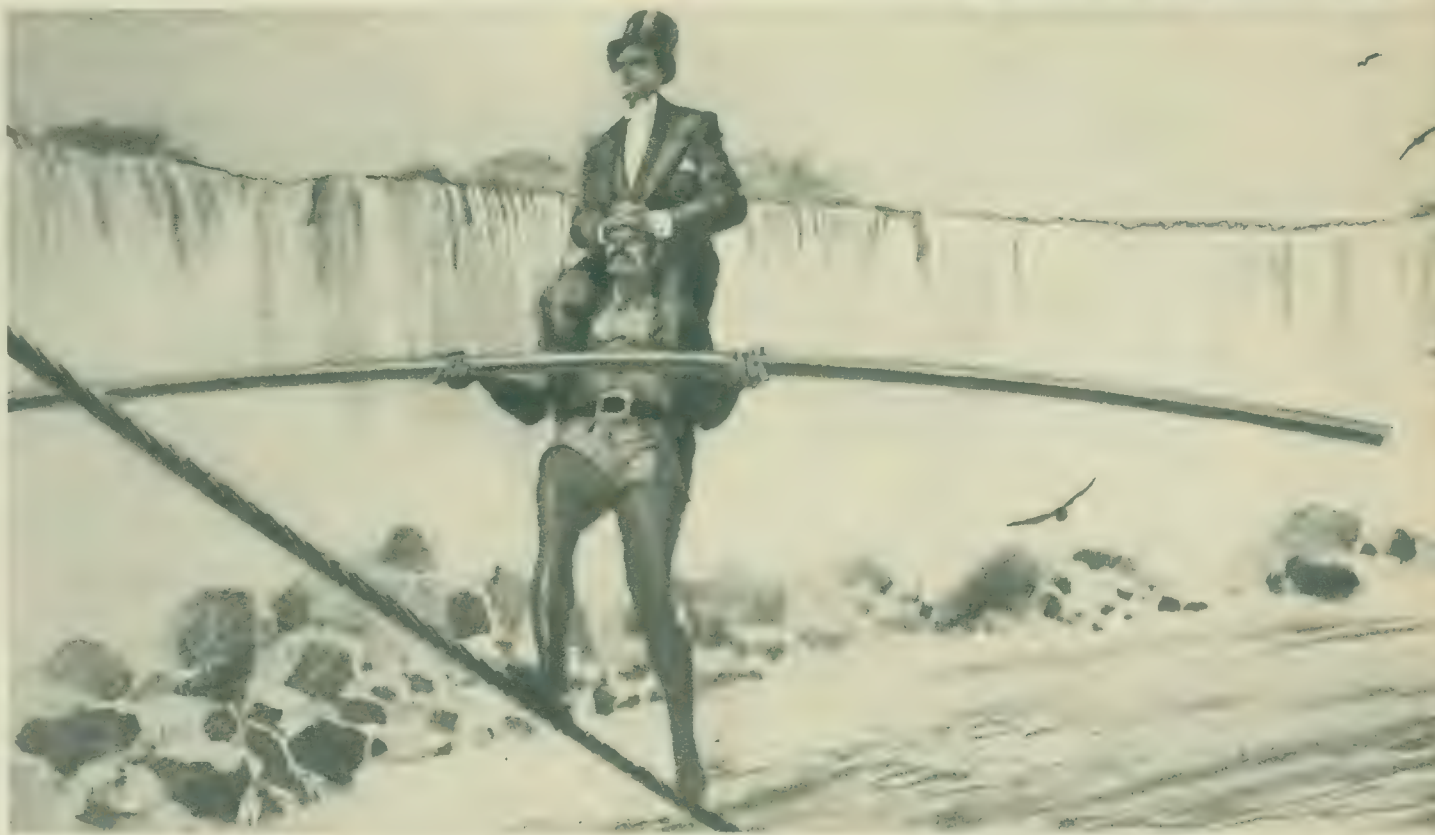
Колкорд је несигурно при-
шао и сео на Блонденова ра-
мена, стављајући ноге у у-
зенгије.

— Дођавола! Осећам се
као прави коњ. Стегни ме
рукама... не, не за врат, зар
хоћеш да ме удавиш? Стави
ми руке на чело, тако.

Блонден је намазао дла-
нове прахом креде и узео
дугачку мотку за одржава-
ње равнотеже. Мотка је те-
жила добрих 25 килограма.
Блонден ју је подигао у ви-

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

БУДИ МИРАН, ХАРИ!

ДА СУ МАКАР У ЈЕДНОМ ДЕЛИЋУ СЕКУНДЕ ИЗГУБИЛИ РАВНОТЕЖУ, ОБО- ЈИЦА БИ СЕ СТРОПОШТАЛИ У БЕЗДАН

сину груди. Маса људи се
узбуђено заталасала.

Блонден је закорачио.
Владала је мртва тишина.
Чак је и ветар престао, као
да је и он задржао дах пред
толико лудом смелашћу.
Три стотине хиљада људи
немо је посматрало чо-
века који је кренуо преко
конопаца изнад водене про-
валије.

Блонден није знао шта је
то страх. После тридесетак
метара застало је и мирно по-
гледао доле. Испод конопаца
који се њихао лево-десно,
текла је огромна, сива поде-
на маса која се хучно стро-
поштала са врха цинов-
ских водопада.

Чврсто држећи мотку, а-
кробата је наставио пут по
конопцу. На његовим раме-
нима подрхтавао је Кол-
корд, лица згрченог у гримасу.
Није се усуђивао да
погледа око себе: очи су му
биле упрте у обалу и поку-
шавао је да не размисли.

ГЛЕДАОЦИ ПАДАЈУ У НЕСВЕСТ

Одједном, Блонден је
стао.

— Шта... шта се десило?
— једва је промуцао Кол-
корд.

— Морам мало да се од-
морим. Прилично си тежак,
момче. Хајде, брзо сиђи!

— Да сиђем? Да... шта?

— Наравно, пожури!

— Али, ја не знам како
ћу... како да одржим рав-
нотежу?

Блонден је чучнуо, коно-
пац се опасно заљуљао...

— С... силазим, силазим
Колкорд је зажирио, из-
вукао из стремена једну па-
другу ногу и склизнуо на
конопац. Страх од дубине и
празнине заплуснуо га је са
свих страна. Као да су га
неке невидљиве руке вукле
лево, десно, доле.

— А ако се оклизнем... а-
ко паднем?

— Нећеш се оклизнути.
Буди миран Хари и покушај
да се опустиш.

Тако је прошло неколико
минута. Жене у публици па-
дале су у несвест, а Нијага-
ра је и даље хучала.

— Пењи се, Хари! Идем
даље.

Најзад су стигли на сре-
дину реке, на место где је
конопац угнут и препуштен
на милост и немилост вет-
ру. Блонден је почео лагано
да се спушта. Застао је на
самој средини.

Док су људи без даха по-
сматрали, Блонден је мирно
подигао руку у знак поздра-
ва. Колкорд је застао:

— Бл... Блонден... шта то
радиш?

— Поздрављам пријате-
ље. Дај ми свој цилиндер.

— Мој... шта?!!

— Цилиндер, цилиндер.
Зашто се стално чудиш?

— Ево ти... али... шта ћеш
с њим?

Уместо одговора Блонден
је почео да маше цилин-
дром према публици: одго-
ворно му је громогласан по-
здрав.

И стравичан ход по уже-
ту се наставио.

НЕКО ЈЕ ПРЕСЕКАО УЖЕ

Али, с Блонденом се неш-
то догађало. Први пут у жи-
воту осећао је замор. Не
због Харијеве тежине: био
је крив конопац који се љу-
љао много више него обич-
но и Блонден је, да би га у-
кратио, морао да уложи о-
громну снагу. Сада је убрза-
вао корак, скоро је јурио,
као да жели што пре да сти-
гне до потпорног ужета где
је конопац довољно затег-
нут и где ће моћи да се од-
мори и поврати дах. Кол-
корд је осетио шта се деша-
ва:

— Напред, Блонден!.. није
далеко... Погледај! свега три
десетак корака. Ево ужета!
Потпорно уже благо се

љуљало на ветру. Уместо да
буде затегнуто, млитаво је
висило: очигледно га је не-
ко из публике, ко се ктадио
да Блонден неће успети,
пресекао при дну, на обали.

Публика то није примети-
ла, била је сувише далеко.
Али, сви су видели да Блон-
ден неодлучно стоји, да му
је корак тежак, несигуран,
неуједначен. И заиста, Блон-
ден је успоравао, убрзавао,
заустављао се. Мотка за рав-
нотежу се љуљала.

— Блонден! — крикнуо је
Колкорд.

— Не бој се! — и акроба-
та је наставио, подрхтавају-
ћи и борећи се с невидљи-
вим непријатељем. Осмех је
заменила болна гримаса. О-
бичних шест метара личили
су му на километар. И нај-
зад, ево следећег потпорног
ужета. Колкорд је овог пу-
та брзо склизнуо с Блонде-
нових рамена. Овде је коно-
пац био добро затегнут и та-
ко су стајали загрљени,
скупљајући снагу за даљи
пут.

Када су поново пошли,
Блонден је просто летео. Ни-
ко га још никада није ви-
део да иде тако брзо. Кол-
корд се једва држао.

Обала је била удаљена
тридесет метара... двадесет
пет... двадесет... Йуди су
већ пружали руке да прих-
вате храбре борце... Блон-
ден је дахтао и јурио. Пет-
наест метара... десет.

Са обала се зачуо поздрав
који је надјачао хук водо-
пада.

Блонден је победио!

Е. Вентура

НАДЗОРНИК ЈЕ НАМЕРНО САГЛЕО ЈЕДНОГ РАДНИКА ДА БИ ЏОНИ ВИДЕО ПАКЕТ ОПИЈУМА СКРИВЕН У КОРПИ. А КАД ЈЕ УТОВАР ЗАВРШЕН...

ПРИЛИЧНО СУ НЕСПРЕТНИ ОВИ КРИЈУМАРИ ОПИЈУМА! АЛИ САД БАР ИМАМО МАДАМ ЦЕК-ЦЕ У РУКАМА... ИЗВЕСТИЋУ ПОЛИЦИЈУ ДА НАС САЧЕКА У БАНГКОКУ!

СВЕ ЈЕ ГОТОВО... САД МОЖЕМО НАТРАГ!

ДОК ЈЕ ЏОНИЈЕВ ХЕЛИКОПТЕР ЛЕТЕО ИЗНАД СИЈАМСКОГ ЗАЛИВА...

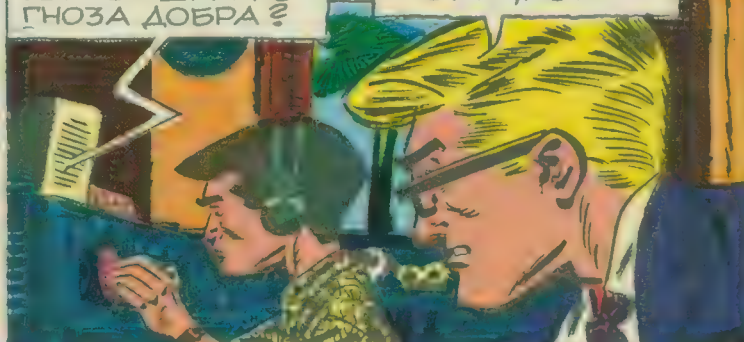
ТРЕБА ДА ПРОВЕРИМ КАКВО ЈЕ ВРЕМЕ У БАНГКОКУ, НАДЗОРНИЧЕ! ЗБОГ СЛЕТАЊА...

У ЏОНИЈЕВОМ КОНЗУЛАТУ У БАНГКОКУ...

ХАЗАРД МЕТЕОРОЛОШКОЈ СЛУЖБИ... ДВА ЧАСА ИЗНАД ЗАЛИВА! ЈЕ Л' ВАША ПРОГНОЗА ДОБРА?

"ПРОГНОЗА ДОБРА"... УГОВОРЕНА ШИФРА ЗА ТОВАР ОПИЈУМА! САМЕ, ОБАВЕСТИ ПОЛИЦИЈУ...

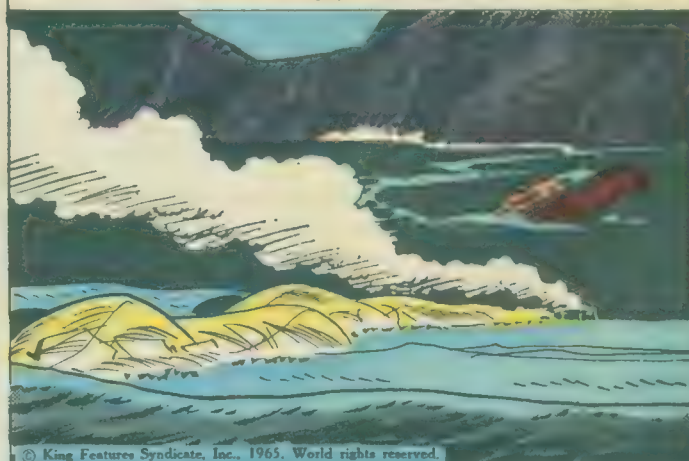
ЗА ТО ВРЕМЕ У УТРОБИ ХЕЛИКОПТЕРА ФИЛПТОП ЈЕ ИЗВУКАО ИЗ КОРПИ ПАКЕТЕ ОПИЈУМА, СТАВИО ИХ У НАЈЛОНСКЕ ВРЕЊИЦЕ, ПРИЧВРСТИО ЗА ЊИХ НЕКУ СПРАВИЦУ И...

... БАЦИО У МОРЕ!

СПРАВИЦА... ДИМНА БОМБА... ОЗНАЧИЛА ЈЕ МЕСТО ГДЕ ЈЕ ОПИЈУМ ПАО...

ЈЕДАН БРЗИ ЧАМАЦ ДОГРАБИО ЈЕ НАЈЛОНСКУ "КОБАСИЦУ" И ВРАТИО СЕ У МОРЕСКУ ПЕЊИНУ...

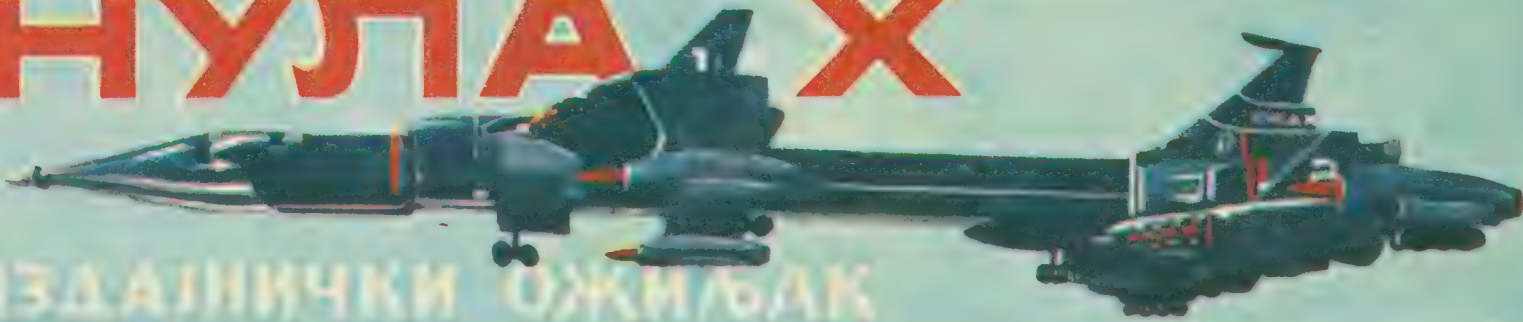

ЏОНИ НИЈЕ НИ СЛУТИО ШТА СЕ ОДИГРАЛО НА ЊЕГОВОМ ХЕЛИКОПТЕРУ...

ЈЕДВА ЧЕКАМ ДА ВИДИМ КАКВО ЋЕ ЛИЦЕ ДА НАПРАВИ МАДАМ ЦЕК-ЦЕ!

НУЛА Х

ИЗДАНИЧКИ ОЖИЉАК

Брод НУЛА Х
у који су
уграђени нови
суперјаки мотори
„ОТЕО“ се из
руку
капетана
пола Треверса и
његовог
навигатора
и
неконтролисано
лети
према
Јупитеру...

ПОБЕГАО ЈЕ ИЗ
КЕЛИЈЕ!

КОРГАНЕ!
У СТРАХОВИТОЈ
СМО ОПАСНОСТИ!
НЕ ПРЕДУЗИМАЈ
ТЕ НИШТА!

СПОЗНИЦА ПОПУ-
ШТА! НЕ МОЖЕМО ДЕ
ДУЖЕ ДРЖАТИ... ЕКСПЛО-
ДИРАЊЕ... А ТО ЗНАЧИ
ДА ЋЕМО СЕ ПО-
СМРЗАВАТИ!

КОРГАН СЕ
ЛУКАВО
НАСМЕШИО...

СЈАДНО! ЗНАЧИ, АКО
ВАС ЗАКЉУЧАМ У ОВОЈ
ПРОСТОРИЈИ С ВАМА ЈЕ
СВРШЕНО! КАКО БИ БИЛО
ДА СЕ СПОРАЗУМЕ
МОУ?

НЕ БУДИТЕ ЛУДИ!
КАКАВ БИ ТО СНО
РАЗУМ БИО С ВАМА
- УБИЦОМ!

ПОЛЕ, МОРАМО
ПРИСТАТИ! МОЖЕ
РУКЕ... ПОТПУНО СУ
ОБАМРЛЕ!

ВАШ НАВИГАТОР ЈЕ
У ПРАВО, КАПЕТАНЕ!
ЖЕЛИМ САМО ДА М
ВРАТИТЕ НА ЗЕМЉУ!

КРИПЕЊИ
ЗУБИМА,
ПОЛ ЈЕ
ПРОСТАО...

ДОНЕКУ
ПРЕТЕНОВЕ ЗА
ПОДМИЊЕ
СПОЗНИЦЕ!

МУДРО СТЕ
ПОСТУПИЛИ,
КАПЕТАНЕ! ПО-
НАВЛАМ ВАМ
ДА САМ
НЕВИН!

НАЈЗДА ЈЕ
ОПАСНОСТ
ОТКЛОЊЕ-
НА...

ИДЕМ ДА ВИДИМ
ШТА ЈЕ С МОТОРИ-
МА! А ТИ, БРЕДЕ,
ДРЖИ
КОРГАНА НА
ОКУ!

НЕ БРИНИТЕ,
ТРЕВЕРСЕ! НЕЋУ
НИШТА УМИНИТИ...
ВЕРУЈЕМ У ВАШЕ
ОБЕЋАЊЕ!

ДОВОД ГОРИВА ЈЕ
СТАБИЛЕН И ОГРОМНИМ
КОСМИЧКИМ БРОДОМ
МОГЛО СЕ
ДОНЕКЛЕ
УПРАВЉАТИ...

ЛАЖОВЕ!
ОБЕЋАЛИ СТЕ
ДА ЋЕТЕ МЕ
ВРАТИТИ НА
ЗЕМЉУ!

КУРС ПРЕМА ОР-
БИТАЛНОЈ СТАНИЦИ
158! ДАВИ ДА ДОЛАЗИМО
ЗБОГ ОПРАВЉИ КОН-
ТРОЛНИХ УРЕЂАЈА!

КОР-
ГАНЕ!

ВИШЊА • ЈАГОДА • МАЛИНА

ИЗНЕНАЂЕЊЕ ЗА СВАКОГ:
У ЈЕДНОЈ
ЧОКОЛАДИ
ТРИ УКУСА!

Млечна чоколада „ВОЛИМ ТЕ..." производи се за свачији укус: у пет комбинација — свака комбинација садржи три оригинална воћна пуњења!

Zvečev СЛАДИ И НАГРАЂУЈЕ!

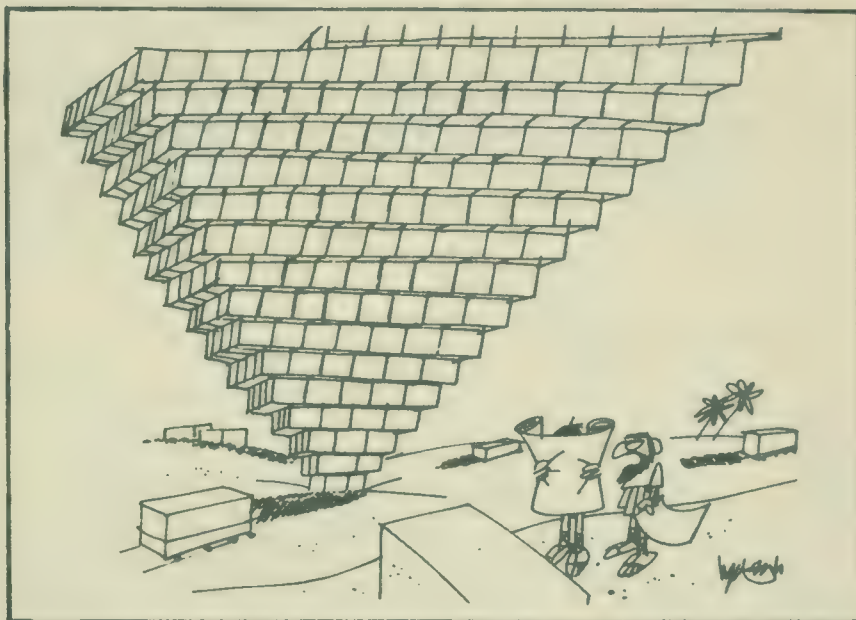
БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ (18. СТРАНА) РЕШЕЊЕ:

На поду се види разливена вода. Међутим, ако у собу заиста нико није улазио 15 дана, онда је вода на радијатору морала испарити. Фаверо је лагао.

ЈА ВОЛИМ **ЕВА** САРДИНУ
СА ЗНАКОМ МОРЖА

***** ХУМОР *****

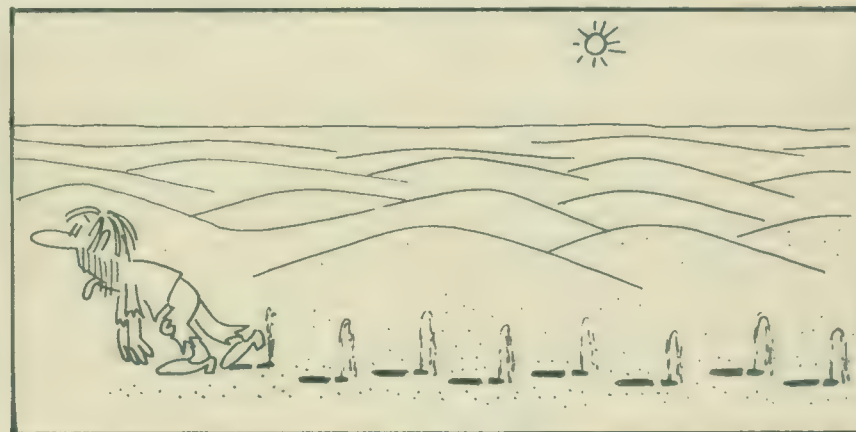
— Нема сумње да смо негде у плану погрешили . . . само где?

— Морам да научим да пишем, досађују ми с тим аутограмом!

— Мама, брзо, тата се повредио пуцајући на гол!

БЕЗ РЕЧИ

— У реду, имам три кеча, али у фудбалу сам био најбољи, не може се све одједном постићи!

ЈЕДНА
АЛИ ВРЕДНА

Доручак поједи сам,
ручак подели с пријатељем,
вечеру дај непријатељу.
(Арапска пословица)

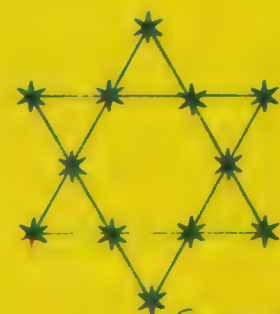
КАПЕТАН Кејт

ДВАНАЕСТ ЗВЕЗДА

Несрећном деда Пери пала је саксија с балкона право на главу. Јадник је видео све звезде, односно тачно 12 колико их је нацртао наш илустратор. Искористи то и покушај да ових 12 звезда сместиш у овај оквир и то тако распоређене да у шест редова буду по четири звезде.

Решење:

ПРОФЕСОР

АЛОПА

СВИ СУ СУМЊИВИ

БОРБА
ПРОТИВ
НЕВИДЉИВИХ

7

ГРАХАМ СЕ ЗАКЛЕО ДА НИКАД НЕЋЕ
РЕЋИ ВОЛУ ДА ЈЕ ОН ПРЕДАО У РУКЕ
ВИТОНИМА ЛИМИНГТОНА И ОСТАЛЕ АГЕНТЕ

Обузет том мишљу, Грахам је почео да претражује сто не би ли пронашао професору белешку. Нигде никаквог трага. Грахам се онда сети да су крај професорове руке кад је ушао у собу лежале новине. Одједном задрхта! У новинама је видео траг оловке, један на брзину нацртан круг, који је окружавао фотографију белог медведа на једном огласу за фрижидере.

„Ја сам најбољи хладњак на свету“, писало је испод слике белог медведа.

Грахам је пажљиво исцепао оглас и ставио га у новчаник.

У свом стану укључи телевизијске новине. Ситуација никад није била гора. Свет је захватио талас лудила. Из великих градова Витони су односили негде у небо десетине хиљада људи, а онда их враћали на Земљу у потпуно новом душевном стању. Нешто су радили с њиховим мозговима и несрећне жртве постајале су агенти Витона. Грахам је знао да сад мора бити на опрезу и од својих.

Ситрах од
сойсџивене
сенке

На бронзаној табли стајало је: „Америчко удружење произвођача фрижидера“. Грахам уђе и било му је потребно пет минута да убеди тврдоглавог секретара да га пусти до Тарлова.

— То што тражите од мене је немогуће — јадиковао је Тарлов кад му је Грахам објаснио сврху своје посете. — Не можемо испоручити ниједан хладњак ни самом султану Занзибара па да нам понуди и своју тежину у злату. Од открића Витона радимо само за владу и нисмо произвели ниједан хладњак. — Грахам се на вратима заустави и упита:

— Колико времена се служите овим медведом као заштитним знаком фабрике?

— Откад је изграђена ова фабрика, односно више од тридесет година. — Глас му је добио поучан тон. — На корист потрошача, овај медвед с уздигнутим шапама удружен је са производњом која не познаје такмаце на том подручју и која је, то ве кажем само ја, свима позната као...

— Хвала! — прекиде га Грахам и оде.

Ушао је у кафану да телефонира. Пажљиво је погледао четири госта и три конобара пре него што се затворио у телефонску кабину. Сумњао је у све. Унутрашњи глас га је опомињао да га траже, да непријатељ зна да извор отпора није толико међу научницима колико у

малој групи агената Тајне службе у којој је он овог тренутка главни ослонац.

Баш имам
среће

Витони су знали да испуне празнину своје неспособности да распознају једног човека у маси: на силу су регрутовали људе и научили их да је њихов задатак да обележе црну овцу стада, хируршким путем произведи су хорду квислинга, једну врсту пете колоне, несвесне али утолико опасније.

Окрећући број, агент је помислио да је права срећа што је Вол, кад су га Витони ухватили, био у несвесном стању па им није открио име и адресу пријатеља. Његов мозак, који се налазио у магловитом стању од удараца, показао је, на жалост, Витонима положај главног штаба Тајне службе у Њујорку. Била је права срећа да су Витони веровали да је Вол безопасан и да су га живог оставили на обали, трчећи према седишту Тајне службе да изврше покољ.

Грахам се заклео да никад неће открити Волу да је он предао у руке Витонима Лимингтона и остале агенти.

— Говори Грахам — рече — кад је чуо клик телефона с друге стране жице.

— Слушајте Грахаме — одговори Сентстер. — Одмах после разговора с вама разговарао сам с Вашингтоном. Повезани смо преко релеја радио-аматера: изгледа да је то једино средство за везу у које се може имати поверења. Траже да одмах дођете у Њујорк. Било би добро да одмах отпутуете.

— Не знате зашто ме траже?

— Не. Знам само да морате одмах отићи Кајтлеју. У Батери парку чека вас један непријатељски стратоплан који смо заробили.

— Разумем. Полазим.

Хладњаци,
звезде, медведи

Грахам је пажљиво погледао по локалу, а онда је уста још више приљубио уз телефонску слушалицу и брзо рекао:

— Звао сам вас да ми набавите списак потрошача Америчког удружења хладњака. У том удружењу налази се извесни Тарлов који ће покушати да вас одбије. Не штедите га. Друго, желим да се јавите Харимену из Смитсоновог института. Замолите га да пита све астронOME, с којима може да успостави везу, да ли виде било какав однос између Витона и Великог медведа.

— Великог медведа? — понови Сентстер збуњено.

— Да. У мојој игри постоји један медвед који мора да има неко значење. Не знам какво, али ми се чини врло важно и морам га наћи.

— Хладњаци, звезде и медведи! — муцао је Сентстер. Заћутау за тренутак. — Нису ваљда они и вас оперисали? Па добро, учинићу све што сте тражили.

Сурова
исџина

У Вашингтону му је Вилетс К. Кајтлеј, највиши шеф Тајне службе рекао:

— Ситуација је тако критична да нећемо моћи да издржимо дуже од понедељка до шест увече. До тог времена, ви сте једина наша нада. Понедељак у шест увече, ни минут касније, ми ћемо капитулирати, бићемо сасвим уништени!

— Сурова је истина — настави, да нема никаквог излаза, ни за кога од нас ако нам не пође за руком да им задамо такав ударац који би нас

ослободио основног узрока овог лудачког бомбардовања. Ако не успемо, масовно ћемо нестати. Дакле, остаје нам свега још осамдесет сати да нађемо неки излаз! — Његов је глас постајао све озбиљнији. — Не чажем да ћете га ви, Грахаме, наћи. Ниједан човек не може да прави чудеса. Али познајући вашу прошлост, вашу срећу, знајући да се бавите тим случајем од самога почетка, ја се надам.

— Где сте сакрили специјалисте? — упита Грахам.

— Има једна група од двадесет осморо у Охаму и једна исто таква у Бојмовку — одговори Кајтлеј.

— Дајте ми их — рече Грахам чије су очи светлцуале. — Позовите их и дајте ми их.

— Имаћете их — рече шеф. — Треба ли вам још штогод?

— Дајте ми контролу над свим фабрикама, лабораторијама и везама за које мислим да ће ми бити потребне. Наредите да ми се одмах испоручи сваки материјал, било које врсте који затражим.

— Прихваћено — потврди Кајтлеј.

Затим му пружи један лист. — Сентстер ми је рекао да желите списак свих агената Тајне службе, који се сада налазе у Њујорку. Ево га. Има их десет: шесторица раде у Њујорку, а четворица у околини. Од шесторице, двојица нам се нису јавили већ неколико дана и не знамо како су завршили.

— Покушаћу да их пронађем — рече Грахам стављајући списак у џеп.

— Не заборавите — додаде на крају шеф. — Имамо само осамдесет часова. Срећно!

Како их
сиречити

— Осамдесет сати! — мрмљао је Грахам трчећи до стратоплана који га је чекао да га однесе у Њујорк.

У читавом Новом свету хиљаде људи умирали су сваког минута, сваког секунда; хиљаде их је остајало сакатих, док су у ваздуху лепршале плавичасте хорде. Али најгоре

УШАО ЈЕ У КАФАНУ ДА ТЕЛЕФОНИРА. СУМЊАО ЈЕ У СВЕ.

се тек може десити: они којима су Витони одузели разум могу употребити атомску бомбу. Како их спречити?

Грахам је готово трчећи ушао у свој стан у Њујорку и већ је био у средини собе кад је примето у фотељи једног човека како дрема. Светиљка на таваници није била исправна; али његове очи, подвргнуте Бјорнсоновој формули могле су да примете светлеће зрачење електричног радијатора које је било довољно да осветли собу.

— То сте ви, Арте! — узвикнуо је срећно. Управо сам хтео да телефонирам у болницу да вас избаце оданде! Врло сте ми потребни.

— Па добро, ево ме! — одговори Вол. — Нисам више могао да издржим у кревету.

— Слушајте, Арте. Време пролази. Управо сам се вратио из Вашингтона и после свега што сам чуо, осећам се као на жару. Налазимо се у ужасној ситуацији. — Испричао му је све шта се догодило откад је он био у болници. — Разне ствари сам питао Кајтлеја и ево шта сам донео за вас. Пружио му је прстен од иридијума. — Избрисани сте из редова полиције и премештени сте у Тајну службу, дивљало вам се то или не. Одсад ћемо радити заједно.

— Нека буде — рече Вол. — Трудно се да изгледа равнодушан али му је слабо пошло за руком да сакрије своју радост. Ставио је прстен на руку. — Како до врага увек постоје мере прста?

— Ко зна... — рече Грахам. — Али сада имамо озбиљнија питања да решавамо. Показао је Волу исечак из новина у стану професора Фармилоа. — Морамо пожурити. У понедељак увече истиче наш рок: у понедељак у шест или се спушта завеса или се извлаче победничка кола. Треба да издржимо до краја. — Показао му је новински исечак. — Ово је загонетка коју нам је Фармилоа оставио да решимо кад је умирао. То је наш једини правац.

Поларни медвед и поларизација

Вол је посматрао медведа како глупо стоји на две ноге испред санте леда и упита:

— Јесте ли раставили један хладњак?

— Сенгстер је наредно да се један однесе на универзитет и тамо су га раставили у најмање делове, до последњег завртња, до последње жице.

— И, ништа?

— Можда хладноћа убија Витоне успоривши вибрације њихове енергије, али како се може у пракси замрзнути Витон? Не постоје хладна зрачења, нити икакав начин да се произведу... то је технички немогуће!

— Одвратан медвед. Један прљав поларни медвед — изјави Вол.

— Да сам мало раније отишао до Фармилоа!.. Да сам га бар срео на улици... — Грахам нагло ућута као скамењен. Најзад, рече дрхтећи од чуђења. — Шта сте рекли? Поларни медвед? — Поларни медвед — викнуо је Грахам таквом снагом да се Вол тргнуо. — Поларизација. Па, то је... поларизација. — Кружна или елиптична поларизација. Како се нисам раније сетио?

— Хајдемо! Не можемо да трајимо време! Треба све да обавестимо, пре него што буде прекасно. Хајде, идемо!

Пожурили су напоље таквом брзином да нису ни врата иза себе затворили. Забринуто су погледали у небо на коме су, прилично далеко, лепршале бројне плаве гачке.

— На ову страну! — рече Грахам.

— Наставиће се —

ВУЛКАНИСКО ПЛЕМЕ

ЉУДИ ВАТРЕ НАСР-
НУЛИ СУ НА ТУНГУ И
ТАОА КОЈИ СУ СТА-
СОМ НАДВИШАВАЛИ
СВЕ РАТНИКЕ...

ОДЈЕЦИ БИТКЕ ДОПИРА-
ЛИ СУ ЧАК ДО ШУМЕ...

НЕ КУКАЈТЕ,
ЖЕНЕ! НАШИХ
РАТНИКА НЕМА
МНОГО, АЛИ СУ
ХРАБРИ!
ПОБЕДА ЋЕ БИТИ
ЊИХОВА!

ОНОГА
ТАМО...
УХВАТИТЕ
ЖИВОГ!

У ИСТОМ ТРЕНУТКУ
ТАО СЕ НАШАО
ОКРУЖЕН НЕПРИ-
ЈАТЕЉИМА...

ТУНГА ЈЕ ВИДЕО КАКВА
ОПАСНОСТ ПРЕТИ ЊЕ-
ГОВОМ ПРИЈАТЕЉУ...

ЉУДИ ВАТРЕ СУ
КАО ХИЖЕНЕ
КАД НАСРНУ НА
ЛЕШИНЕ!

АЛИ...

893

ПОДСЕТНИК

Разне лупе за филателисте, има их чак и са батеријском лампом. Цене од 5 до 32 н. дин. „Филателија“. Таковска 7.

ЗА ПОКЛОН

ПЛОЧА ЗА ВАС

ТИГАР ЛУЛУ

„Ја сам тигар“ необичан је наслов песме којом Лулу, једна од најпопуларнијих енглеских певачица, постиже запажене успехе. Иначе, ова млада певачица учествоваће на овогодишњем такмичењу Евровизије за најлепшу песму Европе. „Ја сам тигар“ је песма прављена по калупу, као и многобројне које су се до сада чуле, али које се веома свиђају младима. И Лулу, боље речено, њен глас као да је „скројен“ за најмлађе дискофиле. Плочу је издао „Југотон“, а цена је 7 н. дин.

LU LU

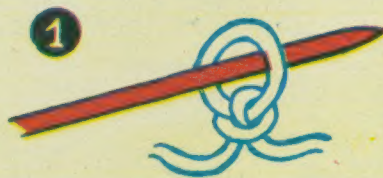
I'M A TIGER

WITHOUT HIM

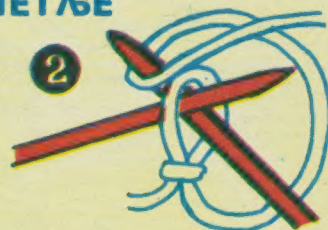
НАПРАВИТЕ КАПУ

За девојчице које досад никада нису плеле доносимо прве, почетне бодове, како би саме могле да исплету ову капу.
Капа се плете увек правим петљама и с лица и с наличја плетива.

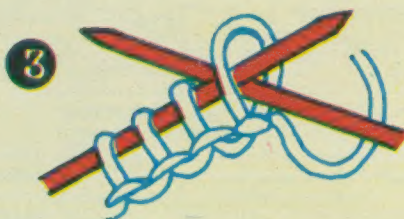
НАМАКНИТЕ ПЕТЉЕ

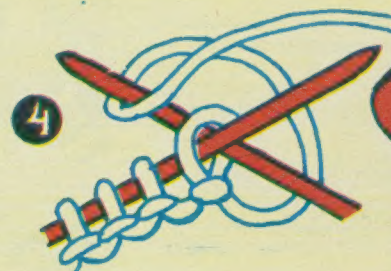
Намакните петље на иглу коју држите левом руком. Прву петљу начините као за ланчић (чвор) (сл. 1)

Пребаците овај ланчић на иглу коју држите у десној руци и додајте потребан број петљи (сл. 2).

Прихватите ову иглу левом руком (сл. 3)

Десном захватајте петље једну за другом извлачећи нит како се види на слици (сл. 4).

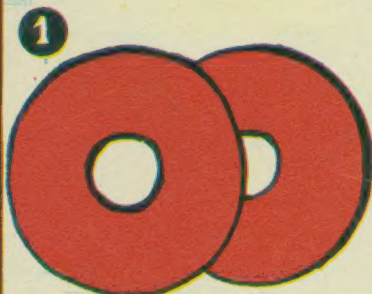
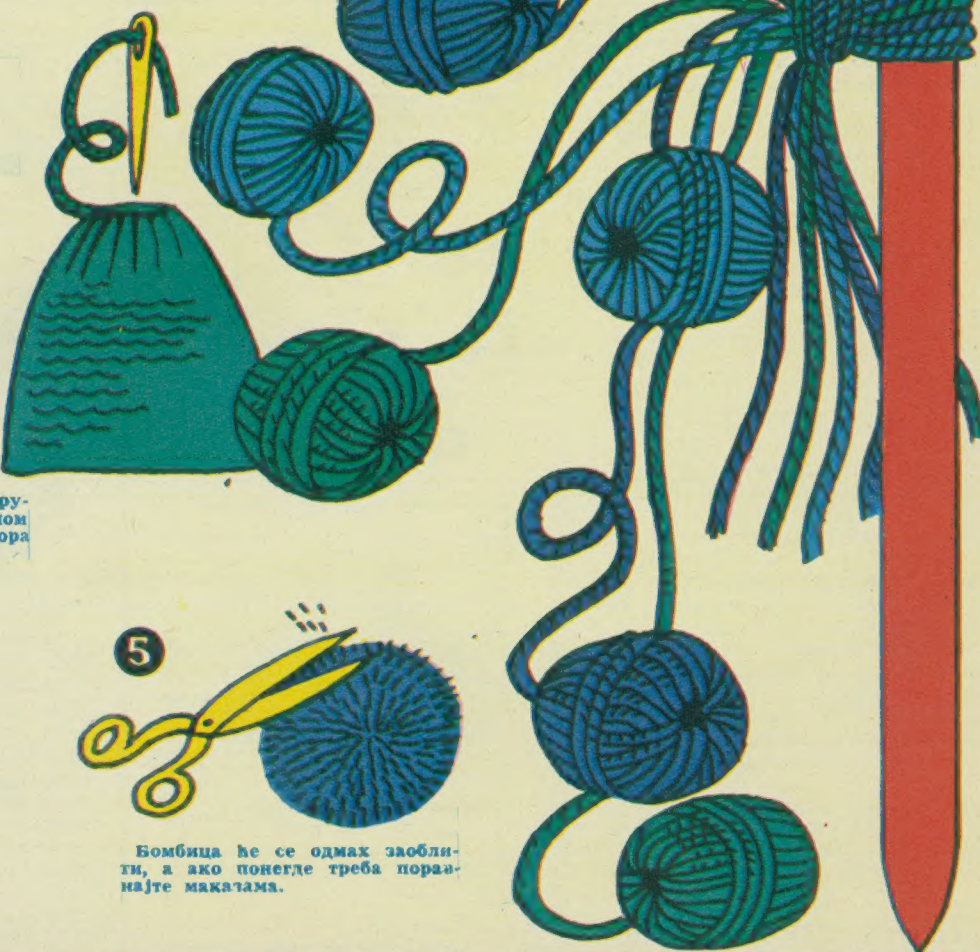

КАПА ЗА САНКАЊЕ

Ако хоћете да исплетете капу за санкање, клизање или скијање кас што је ова на нашој слици треба да набавите што дебље игле за плетење и пунију вуну. Ако су игле веома дебеле (као што је игла на нашој слици) узмите шестоструку нит једне вуннице или више струкова разних боја пазећи при том да се слажу.

Први ред исплетите право и ако је вуна дебела (од шест струкова) довољно је да почнете са 18 петљи. Други ред плетите сплет право и тако стално 12 редова. У 13. реду плетите по две петље заједно, остаће их само 9. Урадите још један ред обично. Затим у 15. реду опет плетите по две заједно да бисте добили само пет петљи. Урадите још један ред обично. У 17. реду плетите опет по две петље заједно и сад ће вам остати само три петље. Завршите, и капу саставите на наличју.

Уколико желите да вам капа буде још лепша додајте на врху бомбицу која се овако прави:

Од дебљег картона искројте два круга и у средини направите отвор од једног сантиметра, у пречнику.

Ставите картоне један на други и полако их обмотавајте вуном провлачећи кроз средину отвора картона.

Кад је рупица попуњена, маказама исеците вуну по спољњој ивици картона. Размакните картоне и по средини чврсто завезите дужом нити, па скините картоне.

Бомбица ће се одмах заоблићи, а ако понегде треба поравајте маказама.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉА

Имам 9 година ученица сам III разреда. Желела бих да се дописујем. Скупљам салвете, марке и разгледнице. Славица Димитријевић, Јадранска 15, Крагујевац.

Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из земље и иностранства. Имам 13 година и ученица сам VII разреда. Обожавам Тома Џонса, Салватора Адамова, Ђорђа Марјановића, Мери Хопкин и Радмилу Микић. Језик дописивања српскохрватски и руски. Молим другове да ми шаљу фотографије. Љубинка Јовановић, уч. VII-6 О. ш. „Ратко Вукићевић“, Ниш.

Имам 18 година, ученик сам III разреда Текстилне техничке школе у Загребу. Волим уметност (посебно ликовну). Радо бих се дописивао с читаоцима „Политикиног забавника“ из Југославије и иностранства и из земаља: Чехословачке, Румуније и Бугарске. Колекционар сам поштанских марака. Сулејман Биљалић, Мажуранића трг 12, Загреб.

Имам 12 година. Идем у VI, разред основне школе. Желео бих да се дописујем са друговима и другарицама из Југославије и других земаља. Хоби ми је скупљање значака, па бих желео да се размењујем. Мирко Рибић М. Тита бр. 8, Ђурђево, Нови Сад, Бачка.

Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама широм земље. Идем у VI разред имам 12 година. Језик дописивања српскохрватски и русински. Хоби ми је скупљање салвета и маркица „Канди-та“. Јоско Шанта, Светозара Милетића 12, Ђурђево, Нови Сад.

Желим да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Ученица сам осмог разреда. Скупљам разгледнице и марке. Мирослава Анђелковић, Осн. школа „Зора Топаловић“, Грабовница.

Желео бих да се дописујем са друговима и другарицама из земље и иностранства. Идем у VI разред основне школе. Хоби ми је скупљање марака и скијање. Далибор Еминефендић, Краља Томислава 30/III Сарајево.

Желео бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље. Имам 12 година. Скупљам страни новац и слике глумаца и певача. Зоран Поповић, ул. ЈНА бр. 6 — 1/2, Крушевац.

Желела бих да се дописујем са југословенском омладином. Зато вас молим ставите моју адресу у ваш лист. СССР ВКО г. Ленингорск, ул. Дзержинског, дом 3, кв. 24, Гоговој Гале.

Ја сам совјетска пионирка и желела бих да се дописујем са југословенском децом СССР В. К. О. г. Ленингорск, ул. 40 лет Октобра 6-37, Плотињкина Тања.

Идем у V разред основне школе. Имам 11 година. Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама широм света. Скупљам салвете, маркице, кандидат-маркице и стари новац. Љиљана Млинац, Буре Даничића 2/4, Сарајево.

* укршћене речи *

Водоравно: 1) хладно оружје, 5) град у Швајцарској, 6) скраћеница за спортско друштво, 8) река у Сибиру, 10) узвик, 12) име књижевника Бихаљи-Мерина, 13) кратка прича у којој животиње представљају људе и људске особине, 15) показна заменица, 16) град у Шпанији, 17) лична заменица, 19) горо-

стас, див, 20) река у Индији, 22) део тениског меча, 23) северноамерички филмски глумац (Фред), 25) јужно воће, 27) минимални број чланова неког скупа потребан за доношење пуноважних одлука, 28) музичка нота, 29) северноамерички математичар и филозоф, оснивач кибернетике (Норберт), 30) артиљеријско оружје, 31) иницијали нашег књижевника („Царева краљевина“), 32) фарба, 33) иницијали нашег књижевника („Смрт Смаи-аге Ченг-ха“), 35) врста крвних судова, 36) бодља.

Усправно: 1) сточна храна, 2) врста папагаја, 3) два сугласника, 4) првак, 5) роман Оскара Давича, 7) комедија Марина Држића, 8) игра на срећу, 9) доставница, 11) збрка, неред, 13) страна, 14) хемијски елемент, 18) мушко име, 21) француски сликар (Андре, 1880—1954), 23) вода (лат.), 24) индустријска област у Западној Европи, 26) индустријска биљка, 30) мера за тежину, 32) одбрамбени играч у фудбалу, 34) иницијали нашег позоришног глумца, 35) домаћа животиња.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) Павлов, 6) Срем, 7) бит, 9) под, 10) бала, 11) од, 12) Пелин, 13) руб, 15) Раја, 16) океан, 18) ак, 19) так, 20) ом, 21) мирис, 23) фа, 25) ива, 26) твор, 28) рн, 29) њорке, 30) нос, 32) нана, 33) Асти, 35) Тел, 36) торбар.

Главни и одговорни уредник Никола Лекић, технички уредник Владимир Горбунов. Издаје и штампа »ПОЛИТИКА« Новинско издавачко предузеће Београд, Македонска 29. Текући рачун број 605-1-82-1 Поштански фак 124. Претплата за нашу земљу: годишња 44 динара, полугодишња 22 динара; за иностранство: годишња 88 динара, полугодишња 44 динара. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају.

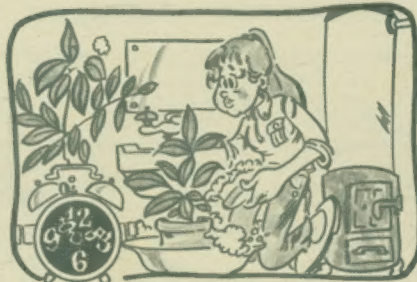
МАЛА ПОШТА

ЗИМСКО ПРАЊЕ ЦВЕЋА

Драга редакцију,

Молим вас, одговорите ми да ли зими треба прати цвеће?

Читатељка из Новог Београда

Собне, вечито зелене биљке, треба сваке недеље прати. То треба чинити због тога што на њих пада прашина и она им омета дисање.

Фикус перите сунђером натопљеним у млакој води, стално испирајући сунђер.

Ако имате биљке са мањим листовима — најбоље је да саксију однесете у купатило и тушем сперете праšину с листа. Водите рачуна да вода не буде јако хладна.

Палме лаке подносе праšину зато је довољно да једном месечно преко њихових листа прехете пајалицом од перја.

Листове мањих кактуса туширајте водом једном у шест недеља. Велике кактусе бришите тампонима влажне вате које сте причврстили на штапић.

ПУТОКАЗИ У СТАРОМ РИМУ

Драга редакцију,

Интересује ме откад постоји обележавање путева?

Петар Лазић, Бања Лука

Данас је у свим државама обавезно не само обележавање километара на главним путевима већ и праваца којима се може стићи од појединих места.

Међутим, још пре две хиљаде година људи су обележавали једним каменом сваких хиљаду корака. У старом Риму било је пуно стубова и натписа који су означавали путеве, односно полазне тачке за многе важне путеве који су водили из Рима. На тим стубовима који су се најчешће налазили на Форуму, стајало је колико је Рим удаљен од појединих главних места у империји.

Марко Поло, познати истраживач, путник и путописац био је у 13. веку у

Кини. Тамо је утврдио да се на свим путевима којима су се кретали царски курири, налазе стубови са ознакама места и раздаљине појединих места.

СТРАСТВЕН НАВИЈАЧ

Драги Забавнице,

Страствен сам навијач ФК „Црвена звезда“, па бих желео да знам кад је клуб основан, који су били први фудбалери, с ким је прву утакмицу одиграо, а и имена данашњих његових фудбалера?

Ерих из Смедерева

Фудбалски клуб „Црвена звезда“ основан је 4. марта 1945. Прва утакмица је одиграна 4. марта 1945. против тима Првог батаљона друге бригаде КНОЈ-а. Резултат је био 3:0 за Звезду. Голове су дали: Томашевић 2 и Печенчић 1. Состав тадашњег тима је био: Голубовић (Попадић) Станковић, Филиповић — Ђурић, М. Јовановић, Величковић — Шапинац (Стокић), Спасојевић, Томашевић, Печенчић и Хорватиновић.

Први председник био је Ђорђе Паљић, сада главни уредник листа „Фудбал“.

Данашњи играчи „Црвене звезде“: Ђуковић, Ђорић, Кривокућа Петар, Павловић, Дојчиновић, Кленковски, Антијевић, Остојић, Лазаревић, Акимовић, Ђајић.

НОВОГОДИШЊИ КАЛЕНДАР

Драги Забавнице,

Да ли је ваш дивни новогодишњи календар с корпом разноврсног цвећа фотографија или цртеж. Ако је цртеж, ко га је насликао.

Ивана Комадина из Н. Београда

Календар је насликала Бранка Милорадовић — Пајић, академски сликар из Београда.

ЗАБАВНИК НА ЦРНОЈ БЕРЗИ

Забавник се брзо распрода на Златибору јер је овде сад више читалаца због зимског распуста и кад нестане примерак се препродаје по 200 динара. Пошто је то досад најскупље плаћени Забавник јављам вам ову занимљивост.

Ваш стални читалац

Радован Пејчић

